❑ *Трынаццаць дзяцей дашкольнага ўзросту аказаліся заложнікамі тэрарыста з узрыўчаткай.*
1-я стар.

❑ *Журналісцкае расследаванне: для Мінскага анкалагічнага дыспансера існуе пагроза страты самастойнасці.*
3-я стар.

❑ *Крымінал: прадпрымальнік за паўтары хвіліны забіў траіх сваіх крыўдзіцеляў.*
4-я стар.

ЗВЯЗДА

12 чэрвеня 1996 г. серада, № 147 (22950)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 1000 рублёў

РЭПАРТАЖ З МЕСЦА ЗДАРЭННЯ

ТАКОГА МІНСК НЕ ПАМЯТАЕ: У ЦЭНТРЫ СТАЛІЦЫ ЗАЛОЖНІКАМІ ТЭРАРЫСТА СТАЛІ ДЗЕЦІ

Учора, прыкладна а дзевятай гадзіне раніцы, у адну з груп дзіцячага садка № 511, што размешчаны ў Мінску па вуліцы Чарвякова, уварваўся мужчына гадоў сарака. Ён заявіў, што ў сумцы мае ўзрыўное ўстройства. Заложнікамі аказаліся 13 дзяцей ва ўзросце 5-6 гадоў. З імі засталася выхавальніца.

Я на месца трагедыі трапіў амаль выпадкова. Знаёмы мастак непакоіўся за сваё дзіця: патэлефанавала жонка і паведаміла, што каля садка побач з іх домам шмат міліцыі, пажарныя. Кажуць, тэрарысты ўзялі заложнікаў. Тэлефаную ў аддзел міліцыі Цэнтральнага раёна, дзе інфармацыю невыразна пацвердзілі. Каля адзінаццаці гадзін быў на Чарвякова. Сапраўды, шмат міліцыі, прадстаўнікі КДБ, службы аховы Прэзідэнта, вайскоўцы.

— Што здарылася? — пытаю ў мужчын.

— Перапытайце вунь у жанчыны. Там яе дзіця.

Я і сам разумеў, звяртаючыся да яе, што жанчыне не да мяне. І не здзівіўся маўклівым слязам няшчаснай кабеты ў адказ. Пакрыху дэталі складваліся ў цэласную карціну. Нянечка — Ганна Мікалаеўна (прозвішча называць не захацела) — паведаміла, што дзеці якраз снедалі, калі ўварваўся тэрарыст.

— Ён ненармальны?

— Не ведаю. Але рукі дрыжалі, — яшчэ пад уражаннем перажытага скупа адказала маладая жанчына.

Дарослых тэрарыст выпусціў. Групу дзяцей, якая знаходзілася на другім паверсе, пакінуў. Мужчына запатрабаваў прадстаўнікоў улады і журналістаў. Пасля гэтага адпусціў адно дзіця. Прыбыў мэр горада Уладзімір Ярмошын. Што ж датычыцца журналістаў, то нашу функцыю выконвалі двое супрацоўнікаў спецпадраздзяленняў і спецыяліст, які павінен быў вызначыць наяўнасць узрыўнога ўстройства. На другім паверсе ішлі перамовы, у тэрарыста бралі «інтэрв'ю». А да сцен садка прыстаўляліся адмысловыя лесвіцы.

— Цішэй, цішэй, — чулася ад аднаго з кіраўнікоў аперацыі.

Дужыя хлопцы ў цывільным сталі на лесвіцы, а выхавальніца праз акно перадала не ўсё разумеючых дзяцей. Вось на волі аказалася і яна. І тут шум разбітай шыбы, стрэл. Ужо потым стала вядома, што праз акно выкінулі сумку. Стралялі ў тэрарыста. «Мёртвы ён ці паранены?» — пытаемся ў міліцыянераў. Адказу няма. Пасля злачынцу вывезла «хуткая дапамога». Кажуць, адразу жыў, але хутка сканаў.

Зацішша. Здаецца, усё скончылася. Было каля гадзіны.

Толкам пра злачынцу ніхто нічога не расказвае, хаця інфармацыя прасачылася. Тэрарыст — Аляксандр Зелянкоў. Некалі служыў у спецвойсках Савецкай Арміі. Адбываў тэрмін зняволення. Лячыўся ў рэспубліканскай клінічнай псіхіятрычнай бальніцы «Навінкі», дыягназ — «хранічны алкагалізм з дэградацыяй асобы». Па словах медыкаў, такія людзі здольныя на любы неверагодны па жудасці ўчынак. Зелянкоў патрабаваў разабрацца з «несправядлівасцю» аднаго з супрацоўнікаў праваахоўных органаў у дачыненні да сваёй асобы.

Цела тэрарыста адвезлі, але гэта яшчэ быў не канец. Міліцыя заклікала людзей адысці, схавацца ў кватэрах і пазачыняць вокны. Пачалося абясшкоджанне ўзрыўнога ўстройства. Дарэчы, па некаторых звестках, яно было магутным. І пры несчаслівым выпадку ад садка не засталося б і месца. Сапёры працавалі да абеду.

Дзякаваць Богу, абышлося без ахвяр. Пачуў і такое: міліцыя выехала не адразу. Меркавалі, што нехта «жартуе». Але нават калі гэта так, не будзем іх крытыкаваць. Станоўчы вынік скасоўвае ўсё. Толькі не ўзнікшыя пытанні. Няўжо да кожнага садка ці школы трэба прыставіць ахоўнікаў? І як пракантраляваць вар'ятаў, для якіх людзі — «кузуркі»? Заўтра іх заложнікамі можа стаць кожны з нас. І дзе гарантыя, што ўсё абыдзецца, як учора...

Міхась ТАЛОЧКА.

Заўзята клічуць з рэкламаў Кіпр, Гаваі і ўсе астатнія «Сочы». А можа, лепей да ціхай рачулкі ў матчыным краі?

Фота Уладзіміра БАТАЛІНА.

ПАСТАНОВА
КАБІНЕТА МІНІСТРАЎ
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
№ 372

АБ ВЫПУСКУ, АБАРАЧЭННІ І ПАГАШЭННІ ЖЫЛЛЁВЫХ АБЛІГАЦЫЙ

У мэтах расшырэння магчымасцей выкарыстання розных пазабюджэтных крыніц фінансавання жыллёвага будаўніцтва Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

1. Зацвердзіць прыкладаемае Палажэнне аб выпуску, абарачэнні і пагашэнні жыллёвых аблігацый.

2. Гэта пастанова ўступае ў сілу з моманту яе апублікавання.

Прэм'ер-міністр Рэспублікі Беларусь М.ЧЫГІР.

6 чэрвеня 1996 г., г. Мінск.

Адпаведныя палажэнні друкуюцца ў наступным нумары.

ЧАРГОВЫЯ СТАНЦЫІ МЕТРО АДКРЫЮЦЬ ПАД НОВЫ, 1997 ГОД

Чарговыя станцыі аўтазаводскай лініі метро плануецца адкрыць у 1997 годзе.

Як адзначыў намеснік старшыні Мінгарвыканкома Пётр Сямашка, хаця 3 ліпеня і вельмі добрае свята, здача ў эксплуатацыю станцый «Партызанская», «Аўтазаводская» і іншых адбудзецца, хутчэй за ўсё, у снежні бягучага года. Вынік паспешных работ добра бачны на станцыі «Маладзёжная», дзе ўжо неабходны рамонт. Будаўнікі абвінавачваюцца ў недабраякасным выкананні работ. Аднак, па меркаванню аднаго з працаўнікоў, які ўдзельнічаў у будаўніцтве, якасна іх выканаць было немагчыма з-за пераносу тэрмінаў. У прыватнасці, аддзелка наносілася на сырыя сцены, у той час як трэба было даць ім прасохнуць не менш як два тыдні.

Жанна КАТЛЯРОВА.

АФІЦЫЙНАЯ ХРОНІКА

11 чэрвеня прэм'ер-міністр Рэспублікі Беларусь Міхаіл Чыгір і Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Сямён Шарэцкі прынялі ўдзел у адкрыцці міжнароднай спецыялізаванай выстаўкі «Белагра-96».

На здымку: У час адкрыцця выстаўкі.

Фота Генадзя СЯМЁНАВА, БЕЛТА.

У БЕЛАРУСІ ЗНІЖАЕЦЦА АБ'ЁМ ЗДАБЫЧЫ НАФТЫ

Здабыча беларускай нафты за пяць месяцаў гэтага года склала 775.986 тон, ці 96,2 працэнта ад здабытай за аналагічны перыяд 1995 года.

Як паведамілі БелаПАН у канцэрне «Белнафтапрадукт», зніжэнне аб'ёмаў здабычы нафты адбываецца планава. Паводле прагнозаў спецыялістаў, сёлета вытворчым аб'яднаннем «Беларусьнафта» будзе здабыта 1 мільён 858 тысяч тон (у 1995 годзе гэтая лічба складала 1 мільён 932 тысячы). Сярод асноўных прычын чакаемага зніжэння гадавой здабычы нафты адзначаюцца: высокая (да 80 працэнтаў) абводненасць здабываемай прадукцыі на асноўных распрацоўваемых радовішчах, доля якіх у агульнай здабычы складае каля 70 працэнтаў; складаная геалагічная будова; вялікія глыбіні залягання; выкарыстанне ў нафтаразведцы і нафтаздабычы зношанай тэхнікі і маральна састарэлых тэхналогій.

Яўген ГРУБІЧ, БелаПАН.

ВЕСНАВЫ ПРЫЗЫЎ: БЫЦЬ САЛДАТАМ ЦІ СТУДЭНТАМ

У рэспубліцы працягваецца прызыў у рады беларускіх Узброеных Сіл.

Як нам паведамілі ў арганізацыйна-мабілізацыйным упраўленні Галоўнага штаба Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь, у цяперашняй прызыўной кампаніі ёсць адно значнае адрозненне ад папярэдніх. Згодна з указам Прэзідэнта Беларусі, прызыўнікі, якія закончылі ў бягучым годзе навучанне на падрыхтоўчых аддзяленнях ВНУ, атрымліваюць магчымасць паспытаць шчасця пры паступленні ў вышэйшыя навучальныя ўстановы. Тыя з іх, каму не ўдасца стаць студэнтамі, з 10 па 20 жніўня будуць накіраваны ў часці для праходжання вайсковай службы.

Гэтае палажэнне прынята з улікам пажаданняў прызыўнікоў і іх бацькоў.

Аляксандр МАКАРАЎ.

УКАЗ
ПРЭЗІДЭНТА
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
№ 211

Аб прысваенні групе работнікаў Мінскага трактарнага завода імя У.І.Леніна ганаровага звання «Заслужаны работнік прамысловасці Рэспублікі Беларусь»

За значны ўклад у развіццё трактарабудавання, шматгадовую плённую працу прысвоіць ганаровае званне «Заслужаны работнік прамысловасці Рэспублікі Беларусь»:

АСТАПЕНКУ Віктару Андрэевічу—начальніку сталеліцейнага цэха

БАБІНІЧУ Яўгенію Іванавічу—старшаму майстру корпуса зборкі трактароў

ДЗЕГЦЯРОВУ Уладзіміру Савельевічу—начальніку праектна-тэхналагічнага бюро аддзела галоўнага металурга

ДЗЯЛЕНДЗІКУ Уладзіміру Мікалаевічу—начальніку механічнага цэха № 2

ЗУБОВІЧУ Уладзіміру Вітольдавічу—начальніку канструктарскага бюро аддзела галоўнага тэхнолага

ПУЗЫРОВУ Міхаілу Іванавічу—слесару механазборачных работ эксперыментальнага цэха

СКОБАВУ Уладзіміру Васільевічу—брыгадзіру мантажнікаў цэха тэхналагічнага абсталявання

ХМЯЛЕЎСКАМУ Уладзіміру Сяргеевічу—старшаму майстру цэха кабін

ШАПЕЦЬКУ Віктару Васільевічу—наладчыку аўтаматычных ліній і агрэгатных станкоў.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А. ЛУКАШЭНКА.

10 чэрвеня 1996 г.
г. Мінск.

«ПРЫ ЛЮБОЙ СІТУАЦЫІ ІНТЭГРАЦЫЙНЫЯ ПРАЦЭСЫ ПАВІННЫ ІСЦІ»

Старшыня Міждзяржаўнага савета Расіі, Беларусі, Казахстана і Кыргызстана Аляксандр Лукашэнка 11 чэрвеня сустрэўся са старшынёй Інтэграцыйнага камітэта гэтых краін, першым намеснікам прэм'ер-міністра Рэспублікі Казахстан Нігматжанам Ісінгарыным.

Шмат увагі ў ходзе гутаркі было ўдзелена пытанням практычнага ўвасаблення ідэй чатырохбаковага дагавора аб паглыбленні інтэграцыі. «Мы павінны зрабіць усё, каб гэты дагавор не паўтарыў лёсу многіх дакументаў, прынятых у СНД», — сказаў, каменціруючы вынікі сустрэчы, Н.Ісінгарын.

Зыходзячы з гэтага, падкрэсліў ён, складзены і сёння ўзгоднены папярэдні парадак дня першага рабочага пасяджэння Інтэграцыйнага камітэта, якое адбудзецца 26 ліпеня, і пасяджэння Міждзяржаўнага савета, намечанага на кастрычнік. «Асноўная задача, якую мы перад сабой паставілі, — стварыць спрыяльныя ўмовы для развіцця інтэграцыйных працэсаў», — падкрэсліў старшыня Інтэграцыйнага камітэта.

Ён звярнуў увагу на важнасць аднаўлення ўнутранага рынку і знішчэнне перашкод на шляху да яго, давядзенне да лагічнага канца рашэнняў, звязаных з мытным саюзам.

Так, паводле інфармацыі Нігматжана Ісінгарына, ліквідацыя з канца мінулага года мытных пошлін ужо дала плён. У прыватнасці, Казахстан павялічыў за год тавараабарот з Беларуссю на 35 працэнтаў, з Расіяй — на 45.

Гаворачы аб перспектывах «саюза чатырох» пасля 16 чэрвеня, Н.Ісінгарын адзначыў, што пры любой сітуацыі інтэграцыйныя працэсы павінны ісці. Пры гэтым ён лічыць, што «лагічна паступальна ісці па шляху да цеснага саюза суверэнных дзяржаў. Калі мы будзем спрабаваць зноў уваходзіць у нейкую новую федэратыўную ці канфедэратыўную саюзную дзяржаву, то гэта ўжо будзе рух назад».

Ларыса КЛЮЧНІКАВА, БЕЛТА.

У КАБІНЕЦЕ МІНІСТРАЎ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Кабінет Міністраў пастанавіў зацвердзіць і ўвесці ў дзеянне з 1 жніўня 1996 года прыкладаемыя Палажэнне аб парадку правядзення дзяржаўнай экспертызы і зацвярджэння горадабудаўнічых праектаў і Палажэнне аб парадку правядзення дзяржаўнай экспертызы і зацвярджэння архітэктурных і будаўнічых праектаў.

Міністэрству архітэктуры і будаўніцтва прынятай пастановай даручана распрацаваць і зацвердзіць ва ўстаноўленым парадку нарматыўныя акты, што рэгламентуюць састаў, парадак распрацоўкі і ўзгаднення горадабудаўнічых, архітэктурных і будаўнічых праектаў, і давесці іх да ведама зацікаўленых; распрацаваць і зацвердзіць парадак атрымання заказчыкамі дазволаў на працяг распрацоўкі, узгадненне, праходжанне дзяржаўнай экспертызы і зацвярджэнне праектнай дакументацыі, выкананне якой пачата да 1 жніўня 1996 года на падставе заканадаўчых і іншых нарматыўных актаў, што дзейнічалі на момант пачатку праектавання, з улікам фактычна зробленых затрат на праектныя работы.

Міністэрству эканомікі сумесна з Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва, іншымі зацікаўленымі даручана:

унесці ў кастрычніку 1996 года ў Кабінет Міністраў прапановы па ўдакладненню парадку правядзення дзяржаўнай экспертызы і зацвярджэння інвестыцыйных праектаў і праграм, устаноўленага пастановай Кабінета Міністраў ад 30 лістапада 1995 г. № 651;

распрацаваць і зацвердзіць у І квартале 1997 года ва ўстаноўленым парадку нарматыўны акт, што рэгламентуе састаў, парадак распрацоўкі і ўзгаднення тэхніка-эканамічных абгрунтаванняў інвестыцыйных праектаў.

Пастановай устаноўлена, што зацвярджэнне горадабудаўнічых, архітэктурных і будаўнічых праектаў без праходжання дзяржаўнай экспертызы не дапускаецца.

Міністэрству архітэктуры і будаўніцтва сумесна з Міністэрствам юстыцыі ў І квартале 1997 года даручана прадставіць у Кабінет Міністраў прапановы па ўнясенню ў заканадаўства змяненняў, што вынікаюць з гэтай пастановы.

Прызнаны страціўшымі сілу: Пастанова Савета Міністраў БССР ад 19 жніўня 1986 г. № 255 «Аб парадку зацвярджэння генеральных планаў гарадоў і іншых населеных пунктаў Беларускай ССР»; пункт 1.2 Пастановы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 29 лістапада 1991 г. № 451 «Аб парадку зацвярджэння інвестыцыйных праектаў у капітальным будаўніцтве».

Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь прынятай пастановай зацвердзіў бюджэт Дзяржаўнага фонду садзейнічання занятасці на 1996 год па даходах у суме 753.495,6 млн. рублёў і па расходах — у суме 753.495,6 млн. рублёў згодна з дадаткамі 1 і 2.

Гэтай жа пастановай зацверджана справаздача аб выкананні бюджэту Дзяржаўнага фонду садзейнічання занятасці за 1995 год па даходах у суме 409.274,7 млн. рублёў і па расходах — у суме 409.274,7 млн. рублёў згодна з дадаткамі 3 і 4.

Прэс-служба Кабінета Міністраў — БЕЛТА.

ГРОШЫ

«ЧОРНЫ РЫНАК» СУПРАЦЬ БАНКАЎ: ХТО КАГО?..

Імкненне «застапарыць» сёння курс валюты на пэўнай адзнацы і забяспечыць усіх жадаючых грамадзян замежнымі грашовымі знакамі пакуль уяўляецца далёкім ад рэальнасці.

Нягледзячы на прыярытэтныя ўмовы, якія дадзены некаторым банкам на скупку і продаж тых жа долараў, наўрад ці кожны кліент гэтых банкаў зможа абмяняць беларускія рублі на валюту.Чэргі ля абменных пунктаў такіх банкаў за пакупкай цвёрда канверсоўнай «млеюць» ад чакання, калі хто-ніхто здасць валюту, каб потым яе купіць. Праверана на практыцы. Дарэчы, на Міжбанкаўскай валютнай біржы попыт на валюту таксама намнога перавышае прапанаванне. У той жа панядзелак розніца паміж імі на таргах па долару адрознівалася больш чым у два разы.

Такім чынам, зняць дэфіцыт па такому своеасабліваму тавару пакуль не ўдаецца. Бадай, самымі прыстасаванымі да такіх умоў зараз аказаліся валютчыкі. Хутка адрэагаваўшы на змену ў гандлі валютай пяці банкаў рэспублікі, хлопцы, якія літаральна акупіравалі пляцоўкі ля абменных пунктаў, скупляюць яе па большаму курсу, чым могуць прапанаваць кліентам банкіры. Сёння курс іх скупкі складае каля 15 тысяч рублёў за долар. Прадаюцца ж імі долары неахвотна, па 16 тысяч рублёў (16.200 на ўчарашнюю раніцу). Прычым рэальны продаж долара, да якога «паабяцалі» дайсці ў аўторак валютчыкі, складзе дзесьці каля 17 тысяч рублёў. Што датычыцца банкаў, якім так і не дазволена працаваць на ўмовах дылінгавай прэміі і дылінгавага збору, то там наогул жыццё застыла: каго цікавіць партнёрства з камерцыйнымі ўстановамі, дзе курс намнога ніжэйшы?

Што больш за ўсё ўражвае ў такой сітуацыі, дык гэта той факт, які сведчыць аб легалізацыі работы валютчыкаў. Як бы там ні было, але трэба прызнаць, што «чорны рынак» наяўнай валюты сёння стымулюецца. Стымулюецца тымі ўмовамі, якія складваюцца дзякуючы таму, што банкіраў «зрэзалі» на ляту тым жа абмежаваннем па курсах: ім застаецца толькі сачыць за развіццём падзей. А «чорны рынак», між тым, квітнее.

Ігар ГРЫШЫН.

ПАДПІСКА ХУТКА ЗАВЕРШЫЦЦА

Падведзены папярэднія вынікі падпіскі на рэспубліканскія перыядычныя выданні па стану на 5 чэрвеня. Трэба адзначыць, што пакуль прыхільнікі і падпісчыкі розных выданняў не спяшаюцца з афармленнем падпіскі на газеты на трэці квартал бягучага года. Аднак яшчэ застаецца некалькі дзён, таму мы спадзяёмся, што многія яшчэ зробяць свой выбар. На 5-е ж чысло вынікі наступныя:

«Звязда» — 46.424
«Народная газета» — 115.543
«Сов. Белоруссия» — 104.493
«Рэспубліка» — 52.224
«Белорусская нива» — 48.262
«Чырвоная змена» — 26.329
«Знамя юности» — 8502
«7 дней» — 39.545

Ігар РЫГОРАЎ.

І Ў БЕЛАРУСІ Ў РАСІЯН БУДЗЕ МАГЧЫМАСЦЬ ПАЎПЛЫВАЦЬ НА ДАЛЕЙШЫ ЛЁС СВАЁЙ РАДЗІМЫ

Не застануцца ўбаку ад лёсаноснай для Расійскай Федэрацыі падзеі — выбараў прэзідэнта краіны — расійскія грамадзяне, якія пражываюць на тэрыторыі нашай рэспублікі.

Як паведаміў карэспандэнту БЕЛТА старшыня створанай у пасольстве Расіі ў Мінску выбарчай камісіі Павел Шастапалаў, каля 4,5 тысячы грамадзян суседняй краіны, якія пражываюць цяпер у Беларусі, змогуць прыняць удзел у галасаванні ў час выбараў прэзідэнта Расійскай Федэрацыі 16 чэрвеня. Галасаванне будзе праходзіць з 8 да 20 гадзін.

Паводле слоў старшыні камісіі, галоўны выбарчы ўчастак будзе знаходзіцца непасрэдна ў пасольстве. Акрамя яго, на тэрыторыі Беларусі будзе яшчэ пяць месцаў, дзе расійскія грамадзяне змогуць аддаць свае галасы за аднаго з кандыдатаў у прэзідэнты.

Урны для галасавання будуць устаноўлены ў Генеральным консульстве Расіі ў Брэсце, а таксама ў вайсковых часцях у Быхаве, Клецку, Лідзе і Мазыры. П. Шастапалаў лічыць, што на выбарчыя ўчасткі прыйдуць і расіяне з адмацавальнымі талонамі, якія прыехалі ў нашу рэспубліку на адпачынак. Па вопыту папярэдніх выбараў, іх можа быць некалькі соцень.

Членамі выбарчых камісій стануць супрацоўнікі пасольства, консульства і ваеннаслужачыя. Папярэднія вынікі выбараў прэзідэнта Расійскай Федэрацыі на тэрыторыі Беларусі будуць вядомы позна ўвечары ў нядзелю.

Ігар РУБАН, БЕЛТА.

Анатоль ВІШНЕЎСКІ:

«КІРАЎНІКУ ТРЭБА ДАВЯРАЦЬ»

З дырэктарам прадпрыемства «Оршанафтапрадукт» Анатолем ВІШНЕЎСКІМ гутарыць карэспандэнт Іван СЦЯПУРА

Нядаўна ў ВА «Віцебскаблнафтапрадукт» прайшло пасяджэнне савета дырэктараў прадпрыемстваў нафтапрадуктаў Віцебскай вобласці з удзелам прэзідэнта канцэрна «Белнафтапрадукт» Антона Іванавіча Лойкі. Адным з галоўных пытанняў на савеце стаў нявернуты доўг калгасаў і саўгасаў вобласці за атрыманыя гаруча-змазачныя матэрыялы. Наш карэспандэнт звярнуўся з просьбай да дырэктара прадпрыемства «Оршанафтапрадукт» Анатоля Вішнеўскага з просьбай пракаменціраваць сітуацыю.

— Сітуацыя з даўгамі, што ўтварыліся за выкарыстаныя гаспадаркамі нафтапрадукты, вельмі складаная і з кожным днём пагаршаецца. Калгасы і саўгасы ўжо маюць даўгі, што сабраліся на працягу двух гадоў, і не спрабуюць іх вяртаць. А сродкі гэтыя немалыя: ад 100 млн. да 1 млрд. рублёў у кожнага з даўжнікоў. Гэта сельскагаспадарчыя прадпрыемствы Лёзненскага, Шумілінскага, Дубровенскага раёнаў. Крыху лепшыя справы ў гэтым плане ў Аршанскім раёне. У гэтай сітуацыі самае страшнае тое, што, калі размаўляеш з кіраўнікамі раёнаў, старшынямі калгасаў, дырэктарамі саўгасаў па пытаннях пагашэння даўгоў, дык усе яны ў адзін голас спасылаюцца на тое, што з Віцебскага аблвыканкома ідзе каманда не спяшацца разлічвацца за нафтапрадукты. Быццам бы атрымліваецца, што нафтавая галіна мае магчымасць субсідзіраваць сельскую гаспадарку. На самай справе, напрыклад, прадпрыемства «Оршанафтапрадукт» завінавацілася за паліва велізарныя сумы канцэрну «Белнафтапрадукт». Разлічыліся з ім узятым крэдытам у 2,5 млрд. рублёў. За крэдыт банк паставіў жорсткія ўмовы: кароткатэрміновы крэдыт — 1 працэнт, калі не выконваем узятыя абавязацельствы — стаўка павялічваецца ў два разы.

Калі так будзе працягвацца і далей, прадпрыемствы нафтапрадуктаў «пакладуць на лапаткі». Ужо сёння мы не маем магчымасці рэканструяваць і будаваць новыя аўтазаправачныя станцыі, а значыць не будзе і падатковых паступленняў у дзяржаўны бюджэт.

— Анатоль Ігнатавіч, як вы лічыце, хто павінен заняцца вырашэннем гэтай праблемы, каб выправіць становішча з нявернутымі даўгамі?

— У першую чаргу — урад. Я лічу, што ён павінен сабраць кіраўнікоў «вертыкалі», дэталёва вывучыць становішча спраў з даўгамі і прыняць рашэнне, каб яно не ўплывала адмоўна на развіццё сістэмы прадпрыемстваў нафтапрадуктаў.

Пры дзеючых цяпер забаронных законах і рашэннях, калі нешта адмяняюць, перарабляюць, а ўслед ідуць правяраючыя, якія адбіваюць жаданне працаваць нармальна. Так працягвацца больш не можа. І выйсце з гэтай сітуацыі я бачу наступнае: па-першае, трэба прыкласці намаганні ўсім галінам улады, каб заканадаўчыя акты працавалі, па-другое, трэба ўвесці адказнасць службовых асоб за прымаемыя рашэнні і паступова пераводзіць эканоміку на рынachныя адносіны. Я лічу, калі кіраўніку даверылі — трэба яму давяраць. А калі прадпрыемства развіваецца нармальна, спраўна, папаўняе дзяржаўную казну — кіраўніку трэба дапамагаць.

РОЗГАЛАС

ХТО ТЫ, БЕЗЫМЕННЫ САЛДАТ?

На тэрыторыі Брэсцкай крэпасці закончыла работу спецыялізаваная пошукавая рота капітана Алега Кавальскага.

Як нам паведамілі ва Упраўленні па ўвекавечанню памяці абаронцаў Айчыны і ахвяр войнаў, у раёне Кобрынскага ўмацавання салдаты і афіцэры роты знайшлі астанкі больш як 70 воінаў і членаў іх сем'яў, якія загінулі ў далёкім сорак першым. Рашэннем мясцовых улад іх прах плануецца перапахаваць на тэрыторыі крэпасці напярэдадні 55-й гадавіны з дня пачатку Вялікай Айчыннай вайны.

Аляксандр МАКАРАЎ.

АДКРЫЦЦЁ ПЕРАНОСІЦЦА. НЕНАДОЎГА

2 чэрвеня меркавалася адкрыць прыпыначны пункт «Лебядзіны», што паміж прыпыначнымі пунктамі «Масюкоўшчына» і станцыяй Ждановічы. Але да названага тэрміну будаўнікі не паспелі.

А пачатак быў шматабяцальным. Пачаўшы работу 29 красавіка, за шэсць дзён прадстаўнікі старажытнай прафесіі аднаго з мінскіх таварыстваў з абмежаванай адказнасцю вымасцілі платформы перамя пуці, залажылі фундамент пад павільён. І... пакуль на гэтым усё спынілася.

— Прычыны запаволення працы зыходзяць не ад нас, — растлумачвае сітуацыю інжынер аддзела па арганізацыі пасажырскіх перавозак Мінскага аддзялення чыгункі Валянцін Жарын. — Наадварот, мы садзейнічаем і хацелі б, як мінімум, нармальнаму працягу пачатага.

Як вядома, рашэнне аб будаўніцтве прыпыначнага пункта «Лебядзіны» прымаў Мінгарвыканкам па просьбе кіраўніцтва гандлёвага дома «Ждановічы». Фінансаванне ўсіх работ ажыццяўляецца за кошт зацікаўленых арганізацый. Адносіны паміж падрадчыкамі ГД «Ждановічы» і чыгункаю, якія дамаўляліся аб будаўніцтве, складаліся добра. І наогул, «Лебядзіны» абяцае быць не «брыдкім качанём» сярод сваіх сабратоў па Мінскім аддзяленні. Гэта першы прыпыначны пункт, які выкананы па апошняму слову аддзелачнага мастацтва. Уздоўж пуці будзе насціл з бетонных пліт, а ўпоперак лягуць бетонныя блокі, якія не дадуць магчымасці збірацца вадзе і смеццю. Такія платформы лягчэй утрымліваць і рамантаваць, чым насыпныя. А галоўнае, яны больш зручныя для пасажыраў.

Пачакаем да 20 чэрвеня. Менавіта ў гэты дзень (з другой спробы) абяцана ўрачыста адкрыць такі выгадны для гараджан і прадпрымальнікаў прыпыначны пункт «Лебядзіны».

Уладзімір ЦАСЮК.

ТРАКТАРАЗАВОДЦЫ АДПРАЎЛЯЮЦЬ ДЗЯЦЕЙ НА АДПАЧЫНАК

Сёння 400 дзяцей мінскіх трактарабудаўнікоў выязджаюць на адпачынак у заводскі аздараўленчы лагер «Беларусь», размешчаны ў Раўбічах пад Мінскам.

За тры змены тут пабываюць 1200 хлопчыкаў і дзяўчынак. Яшчэ 240 дзяцей змогуць адпачыць гэтым летам на Залатых Пясках у Балгарыі, а 60 — у гасціннай Славакіі.

На 3 месяцы пакінулі сцены падшэфнай школы-інтэрната ўсе яе выхаванцы. Іх чакаюць беларускія лагеры «Сонечны круг», «Церамок», «Мара». Лепшых выхаванцаў інтэрната чакаюць чэшскія і канадскія сем'і, а самых маленькіх — першакласнікаў — ужо прынялі ў сябе на радзіме італьянцы.

Алег ПРАЦЬКО.

ВІЗІТ ТУРКАЎ ДАЕ НАДЗЕЮ НА ЗАПУСК ДРУГОЙ ЛІНІІ СВЕТЛАГОРСКАГА ПАПЯРОВАГА КАМБІНАТА

З 18 па 28 чэрвеня адбудзецца візіт прадстаўнікоў холдынга «Камбасан» (Турцыя) у Беларусь з мэтай прыняцця рашэння па супрацоўніцтву ў галіне цэлюлозна-папяровай прамысловасці.

Папярэдне мяркуецца, што супрацоўніцтва можа выліцца ў інвестыцыі, якія будуць накіраваны на ўвядзенне ў строй другой лініі Светлагорскага цэлюлозна-папяровага камбіната. Сёння ў Светлагорску выпрацоўваецца хвойная цэлюлоза, якая выкарыстоўваецца для вытворчасці гафракардону. Увядзенне лініі па вытворчасці беленай цэлюлозы з ліставых парод зніме пытанне забеспячэння беларускіх папяровых прадпрыемстваў сыравінай.

Жанна КАТЛЯРОВА.

ВАЕННЫЯ ГАРАДКІ ЧАКАЮЦЬ ДАПАМОГІ

Скарачэнне ўзброеных сіл, перадача мясцовым Саветам народных дэпутатаў жыллёвага фонду Міністэрства абароны і будынкаў сацыяльна-культурнага і камунальна-бытавога прызначэння прынеслі ў ваенныя гарадкі шматлікія праблемы. Амаль адначасова беспрацоўнымі аказаліся не толькі людзі, якія добра валодаюць зброяй, але і шматлікі цывільны люд, працай якога забяспечвалі мясцовыя вайсковыя часці.

Шматлікія скаргі жыхароў ваенных гарадкоў прымусілі Кабінет Міністраў 14 мая аддаць распараджэнне «Аб стварэнні міжведамаснай камісіі ў мэтах вывучэння арганізацыі сацыяльнай абароны, быту і працаўладкавання жыхароў ваенных гарадкоў». Яна налічвае сем чалавек, якія прадстаўляюць Міністэрства сацыяльнай абароны, Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі, Міністэрства абароны, Міністэрства працы і Міністэрства фінансаў. Старшынёй камісіі назначаны Васіль Казак — намеснік міністра сацыяльнай абароны.

Сумесна з прадстаўнікамі мясцовых органаў кіравання члены камісіі грунтоўна абследуюць (згодна з распрацаванымі планам і графікам праверкі) прыкладна чвэрць з перададзеных ваенных гарадкоў. На большае няма магчымасці.

Працаваць у ваенных гарадках будзе, безумоўна, не ўся камісія, а групы па 2-3 чалавекі. Першая такая група павінна выехаць 17 чэрвеня на 5 дзён у Брэсцкую вобласць. Яны вывучаць становішча спраў у Кобрыне, пасёлках Слабодка і Засімавічы. Другая ў той жа час будзе працаваць у гарадках Бароўка, Паставы, Ветрына і пасёлку Хоцічы Віцебскай вобласці. З 1 па 5 ліпеня міжведамаснай камісіяй будуць вывучаны Гомельская (гарадкі Мышанка, Гомель-30, пасёлкі Бабровічы і Зябраўка) і Магілёўская вобласці — Магілёў, Быхаў, Асіповічы (ваенныя гарадкі № 2, 8, 19, 11, 27).

З 15 па 19 ліпеня надыдзе час сустракаць членаў камісіі Гродзенскай (Шчучын, Ваўкавыск, Свіслач, Поразава) і Мінскай (Нясвіж, Урэчча, Гарані) абласцям.

Прапановы па вырашэнню праблем ваенных гарадкоў, распрацаваныя па выніках праверкі, будуць накіраваны ў Кабінет Міністраў да 1 верасня гэтага года.

Загадзя можна сказаць, што большасць з іх будзе зведзена да аднаго — патрабавання грошай. Безумоўна, нейкая іх частка знойдзецца. Але надзеі на тое, што будзе вырашана самая балючая *праблема ваенных гарадкоў,* пазбаўленых вайсковых часцей, — беспрацоўя, невялікія. Бо яшчэ ў 1995 годзе была распрацавана Нацыянальная праграма Беларусі «Сацыяльна-эканамічнае адраджэнне праз дэмілітарызацыю», прызнаная ААН лепшай сярод праграм міжнароднага праекта «Канверсія ваенных гарадкоў у зоны занятасці, прадпрымальніцтва і энергазберажэння», якая да гэтага часу існуе толькі на паперы.

Юрый КАЗАЧЭНКА.

СЯРЭДНЕСТАТЫСТЫЧНЫ БЕЛАРУСКІ БЕСПРАЦОЎНЫ — ЖАНЧЫНА

На пытанні карэспандэнта «Звязды» адказвае начальнік аддзела рынку працы Галоўнага ўпраўлення службы занятасці Рэспублікі Беларусь Раіса ДЫМКОВА.

— Раіса Вітальеўна, якая сітуацыя склалася на рынку працы?

— Вельмі складаная. Спад вытворчасці, памяншэнне інвестыцыйнай актыўнасці — усё гэта не лепшым чынам адбіваецца і на ўмовах занятасці. Расце перавышэнне прапанавання працоўнай сілы над попытам на яе, якое перш за ўсё звязана з цяжкасцямі працаўладкавання незанятага насельніцтва. Сёння агульная патрэба, заяўленая прадпрыемствамі ў службу занятасці, складае 12,9 тысячы чалавек. А ў нас на ўліку зараз 172 тысячы беспрацоўных. Такім чынам, на адну вакансію прэтэндуюць дзесяці 14 чалавек. Для параўнання: у мінулым годзе гэтая лічба складала толькі 6 грамадзян, зарэгістраваных на біржы працы.

Узровень беспрацоўя, які вылічваецца як адносіны колькасці беспрацоўных да агульнай колькасці працаздольнага насельніцтва, павялічыўся з пачатку года з 2,35 да 3,1 працэнта. А калі глядзець па рэгіёнах, то становішча яшчэ горшае: па Мінскай вобласці гэта лічба складае 4 працэнты, па Гродзенскай — 3,8 працэнта. Крыху лепшая сітуацыя ў Брэсцкай вобласці — 2,77 працэнта і па горадзе Мінску — 1,66 працэнта. А ў некаторых раённых гарадах узровень беспрацоўя складае нават 5-6 працэнтаў. Напрыклад, вельмі цяжкае становішча ў Вілейцы, Салігорску, Навалукомлі.

— Колькім беспрацоўным ваша служба дапамагла працаўладкавацца ў бягучым годзе?

— За мінулыя месяцы колькасць асоб, якія звярнуліся да нас па пытанню працаўладкавання, склала 105 тысяч, што на 40 тысяч больш, чым за той жа перыяд 1995 года. З іх 98 тысяч былі прызнаны беспрацоўнымі. А на пачатак года такіх было 131 тысяча. Аказаць садзейнічанне ў працаўладкаванні мы змаглі дзесьці 30 тысячам. Агульны прырост за перыяд з пачатку гэтага года, з улікам працаўладкаваных і знятых з уліку беспрацоўных, склаў 41 тысячу. А вось за ўвесь мінулы год гэтая лічба складала 30 тысяч.

— Але ж афіцыйны рынак працы — зусім не поўны паказчык узроўню беспрацоўя, бо існуе ж і так званае скрытае беспрацоўе.

— Вядома ж існуе. Напрыклад, у сакавіку гэтага года ў прамысловасці 86 тысяч працуючых былі адпраўлены ў водпуск за свой кошт, або з частковым захаваннем зарплаты. Гэта патэнцыяльны рэзерв скрытага беспрацоўя, які ў любы момант можа быць выкінуты на рынак працы.

— Служба занятасці займаецца не толькі непасрэдна працаўладкаваннем, а яшчэ прымае шэраг мераў для паляпшэння ўмоў працаўладкавання, такіх, як перанавучанне, выдзяленне пазык і субсідый на адкрыццё ўласнай справы. Раскажыце пра іх.

— Перанавучанне — адна з мераў актыўнай палітыкі занятасці на рынку працы. За 1996 год планавалася накіраваць на прафесіянальную перападрыхтоўку 17,8 тысячы чалавек. Чалавек, які атрымаў новую прафесію, хутчэй адаптуецца на рынку працы, набывае больш высокую канкурэнтаздольнасць.

Таксама актыўнай з'яўляецца мера па развіццю самазанятасці і прадпрымальніцтва — выдзяленне пазык і субсідый. Але, на жаль, жадаючых адкрыць сваю справу няшмат, бо патрэбны нейкі першапачатковы капітал, а на біржах працы звычайна стаяць людзі небагатыя. Тут бы дзяржаве, нашым заканадаўцам падумаць, як дапамагчы гэтым людзям прымяніць свае сілы. Праблемай занятасці прадугледжана перасяленне сем'яў на вёску — едуць нямногія па прычыне адсутнасці жылля. Намі арганізуюцца так званыя грамадскія работы за перыяд з пачатку года на іх было задзейнічана 9 тысяч чалавек. Колькасць невялікая, але ж яшчэ і не пара — звычайна асноўныя работы: прыпадаюць на лета—восень, тады яны набіраюць тэмп. І працаваць тут могуць як беспрацоўныя, так і працуючыя — усё ж некаторая прыбаўка да зарплаты. Летам моладзі таксама будзе магчымасць паехаць у студэнцкія будаўнічыя атрады.

— Якая структура заяў у службу занятасці з боку прадпрыемстваў і арганізацый?

— 72 працэнты заяў ад прадпрыемстваў датычацца рабочых спецыяльнасцей, як правіла непрэстыжных, некваліфікаваных і нізкааплатных. У той жа час сярод прапаноў з боку службы занятасці 35 працэнтаў складаюць інжынерна-тэхнічныя работнікі і служачыя. Тут таксама, як бачыце, нестыкоўка попыту і прапанавання ў прафесіянальна-кваліфікацыйным разрадзе.

— Ці ёсць пэўныя прагнозы па колькасці беспрацоўных на 1996 год?

— Спачатку прагназіравалася, што гэта лічба складзе 185 тысяч. Але ўжо зараз можна сказаць, што яна будзе значна вышэйшая. Прагледзім дынаміку: колькасць беспрацоўных, зафіксаваных у студзені гэтага года, склала 27 тысяч, у лютым — 29, у сакавіку — 24, у красавіку — 20. Агульны прырост склаў, як я ўжо казала раней, 41 тысячу. Зыходзячы з фактычнай сітуацыі на рынку працы і ўлічваючы, што згодна з сацыяльна-эканамічным прагнозам, стабілізацыя ў эканоміцы можа адбыцца толькі ў пачатку 1997 года, мы плануем, што да канца 1996 года ў рэспубліцы агульная колькасць беспрацоўных будзе складаць 240 тысяч чалавек, а агульны ўзровень беспрацоўя ўзрасце да 4,3 працэнта.

— Колькі зараз складае дапамога па беспрацоўю?

— Сярэдні памер дапамогі — 142 тысячы рублёў у месяц. Максімальны яе ўзровень не можа перавышаць двухразовага памеру мінімальнай зарплаты і толькі ў асобных выпадках можа быць дабаўлена 10—20 працэнтаў звыш гэтай сумы. Атрымліваць дапамогу беспрацоўныя маюць права на працягу 26 каляндарных тыдняў.

Малюнак Леаніда РАЗЛАДАВА.

А на момант праходжання перанавучання замест дапамогі выплачваецца стыпендыя.

— Беспрацоўе зараз памаладзела?

— На жаль, прыходзіцца канстатаваць той факт, што са студэнцкай лаўкі моладзь, атрымліваючы свабоднае размеркаванне, трапляе ў шэрагі беспрацоўных. Таму і асноўны прырост колькасці беспрацоўных прыпадае на канец лета, калі заканчваецца навучанне ў ВНУ рэспублікі. Згодна з аналізам 1995 года, сярод тых, хто звярнуўся ў службу занятасці, 46 працэнтаў — асобы ва ўзросце 16—29 гадоў.

— Раіса Вітальеўна, як выглядае зараз сярэднестатыстычны беспрацоўны?

— Гэта жанчына 20—35 гадоў з сярэдняй адукацыяй, якая мае, часцей за ўсё, малых дзяцей.

Гутарыў Мікалай ЛІТВІНАЎ.

ХВАЛЯ ПАМІЖ ЖЫЦЦЁМ І СМЕРЦЮ

Як вядома, лета і вада — паняцці непарыўна звязаныя. На жаль, не бывае года, каб гэтае спалучэнне не было дапоўнена словам «ахвяры». Ледзь прыпячэ сонейка, як людзі кідаюцца да вады. Некаторыя гэты шлях робяць у адным напрамку...

Так, у маі ў вадзе загінулі 11 мінчан, з іх адно — дзіця. Усе знайшлі свой канец на неахоўваемых вадаёмах. Найбольш часта ў гэтым спісе сустракаюцца Чыжоўскае вадасховішча і Вілейская водная сістэма. Па словах выратавальнікаў, з пачатку чэрвеня пакуль не было зарэгістравана ні аднаго тапельца, але радавацца яшчэ рана, паколькі даныя аб ахвярах, здараецца, затрымліваюцца. Да таго ж, наперадзе цэлае лета. І тым не менш, выратавальнікі задаволены: дзякуючы пастаянным выступленням на радыё, тэлебачанні, у школах ім удалося скараціць колькасць ахвяр вады за чатыры месяцы на 18 чалавек у параўнанні з мінулагоднім перыядам. Таму — слухайце тых, хто жадае вам даўгалецця, і будзьце ўважлівыя і асцярожныя на вадзе.

Сяргей РАСОЛЬКА.

СІТУАЦЫЯ

МЕДАЛЬ «ЗНАЙШОЎ» ПРАЗ СЕМ ГАДОЎ

Паколькі звычайна пад падобнымі загалоўкамі друкуюцца матэрыялы рамантыка-гераічнага плана, каб не блытаць чытачоў, адразу агаваруся: гаворка пойдзе не аб баявых і працоўных узнагародах, якія нарэшце знайшлі сваіх уладальнікаў, а аб медалях школьных. Як вядома, штогод практычна ў кожнай сярэдняй агульнаадукацыйнай школе краіны адзін або некалькі вучняў за поспехі ў вучобе ўзнагароджваюцца залатымі або сярэбранымі медалямі.

Не стаў выключэннем у гэтым плане для СШ № 2 гарпасёлка Смілавічы Чэрвеньскага раёна і 1989 год: па заканчэнні школьных гадоў некалькі выпускнікоў таксама павінны былі іх атрымаць. Па традыцыі ўзнагароды ўручаліся на выпускным балі — апошнім школьным дні тады яшчэ дзесяцігадовай вучобы. Каб не тлуміць сабе і іншым галаву ў свята, усе неабходныя паперы, у тым ліку і аб тым, што медалі атрыманы, былі падпісаны практычна ўжо былымі вучнямі загадзя. Але на выпускным балі медалісты атрымалі толькі атэстаты адпаведнага ўзору. Як растлумачылі настаўнікі (да якіх, дарэчы, ніхто з вучняў ні тады, ні зараз не меў ніякіх прэтэнзій — напачатку з-за эйфарыі апошніх экзаменацыйных дзён, потым ад разумення таго, што над імі ёсць большыя начальнікі), выйшла нейкая недарэчнасць, якую «наверсе» абяцалі выправіць у хуткім часе.

...З той пары мінула сем гадоў. Раз-пораз, бываючы ў роднай школе на сустрэчах выпускнікоў, колішнія вучні цікавіліся сваімі ўзнагародамі — не столькі з-за іх каштоўнасці (золата і серабро толькі ў іх назве), хутчэй як памяці аб школьных гадах. Але розныя жыццёвыя абставіны перашкаджалі як вучням, так і іх былым настаўнікам паставіць у гэтай справе лагічную кропку. Праўда, з цягам часу высветлілася, што гэтыя самыя медалі ўзнагароджанымі ...атрыманы!? Прынамсі, аб гэтым сведчылі не толькі подпісы выпускнікоў, але і адказных работнікаў Чэрвеньскага раённага аддзела адукацыі. Прычым аналагічная сітуацыя за той жа год склалася і ў суседняй СШ № 1. Таму зразумела, што да наведвання райана аўтара гэтых радкоў падштурхоўвала, напэўна, больш журналісцкая цікаўнасць, чым, як некаму можа здацца, асабістая крыўда. Першае, што там пацвердзілі (ёсць запіс на дыктафоне), — медалі сапраўды зніклі і ніхто не ведае, дзе яны. Тры работнікі, якія ў той ці іншай ступені мелі да іх дачыненне, памерлі. Тым не менш, загадчык райана Міхаіл Рускевіч наогул не ўбачыў тут праблемы, паабяцаўшы, што разам з выпускнікамі сёлетняга года свае медалі атрымаюць і выпускнікі 1989 года. Але, як растлумачылі потым яго падначаленыя, зрабіць гэта немагчыма, паколькі ўзнагароды выдаюцца адпаведнымі органамі на падставе вынікаў кожнага асобна ўзятага вучэбнага года. Магчымы быў бы толькі такі варыянт: раней, калі губляўся атэстат, замест яго былому вучню выдавалі новую копію, але без медаля, які клаўся на захоўванне ў сейф. Менавіта з гэтых «запасаў» і былі пакрысе ўручаны ўзнагароды выпускнікам Смілавіцкай СШ № 1. Але як цяпер збіраецца разлічвацца са сваімі астатнімі колішнімі выхаванцамі Чэрвеньскі раённы аддзел адукацыі — невядома. Аўтару ж гэтых радкоў пад словы «А вам, малады чалавек, пашчасціла — у нас ёсць адзін лішні медаль» (цалкам адношу гэтую падзею як праяву павагі да «Звязды») з нетраў сейфа была пад распіску аб атрыманні праз сем гадоў пасля заканчэння навучальнай установы ўручана яго сярэбраная ўзнагарода. Бывай, школа!

Сяргей РАСОЛЬКА.

ПРАБЛЕМА

НЯШЧАСНЫ ВЫПАДАК

У Шклоўскім раёне падчапіў бык на рогі жывёлавода. Само па сабе здарэнне не з тых, з якім абавязкова трэба знаёміць чытачоў рэспубліканскай газеты. Як і тое (зноў жа ў гэтым раёне), што свіння пагрызла свінарку. Нехта, магчыма, усклікне: ну хіба гэта навіна? Вось калі б свінарка свінню пакусала...

Справа, аднак, у тым, як гэтыя няшчасныя выпадкі былі аформлены. Ды і не толькі гэтыя.

Ехаў мужык на кані верхам. З двара выскачыў сабака, конь узбрыкнуў, і коннік грымнуўся вобзем, нешта там сабе паламаў. Ведаеце, што напісалі ў акце? «Прычына — неабучанасць каня. Мерапрыемствы — правесці дадатковую інструкцыю». Хоць стой, хоць падай.

На Шклоўшчыне ахоўнікі тэхнікі бяспекі наогул складалі дакументы, якім месца толькі пад рубрыкай «Наўмысна не прыдумаеш». У ліку адзінай папераджальнай меры эксцэсаў, калі работнікі фермаў маглі стаць ахвярамі сваіх гадаванцаў, спецыялісты занатавалі: быка здалі на мясакамбінат, свінню завезлі на бойню...

Гавораць гэтыя прыклады аб дрымучай пагардзе да правілаў бяспечнай працы, якая, падобна, вяртаецца з даўно забытых часоў. Летась у рэспубліцы загінула амаль 200 чалавек, прычым толькі на прадпрыемствах аграпрамысловага комплексу. Сярод асноўных прычын трагічнай смерці сялян — няспраўнасць блакіровак тэхнікі, неагароджаныя карданныя валы, незахаванне працоўнай і тэхналагічнай дысцыпліны. Тое ж і на Магілёўшчыне. Па першых дзвюх прычынах развіталіся летась з жыццямі два механізатары — у калгасах «Махава» і «Расія» прыгараднага раёна. Усяго тут адбылося 95 няшчасных выпадкаў, з-за чаго згублены 2971 рабочы дзень. Вялікая колькасць прафесіянальных захворванняў, асабліва сярод кавалёў, даярак, механізатараў.

Чаму? З аднаго боку, адбіваецца агульны стан эканомікі. Тэхніка і абсталяванне даўным-даўно выпрацавалі рэсурс, а на абнаўленне няма фінансаў. Скарачаюцца асігнаванні на ахову працы і стварэнне належных бытавых умоў на вытворчых аб'ектах. У калгасе «Герой працы», напрыклад, на гэтыя мэты не выдаткавалі летась ні капейкі. Калі раней, да рэформаў, у Магілёўскім раёне было восем кабінетаў па ахове працы, то зараз іх засталося ўсяго чатыры. Інжынераў па тэхніцы бяспекі палічылі ў гаспадарках, за выключэннем аграгандлёвай фірмы «Вейна», лішнімі «едакамі» і адправілі ў беспрацоўныя.

З другога боку — у сямі нянек дзіця без вока. Імкнучыся «раздзяржавіць» нібыта бюракратычныя прафсаюзы, у іх адабралі тэхнічную інспекцыю працы, пакінуўшы толькі права грамадскага кантролю. Ну, а як працуюць на грамадскіх пачатках — тлумачыць не трэба. Узнікшая Дзяржаўная інспекцыя працы вымушана займацца не толькі такім вузкім пытаннем, як ахова бяспекі, а сачыць за выкананнем усяго працоўнага кодэкса. Вось і атрымліваецца, што пра стан прафесіянальных захворванняў не існуе нават дакладнай статыстыкі. Такія звесткі нават ніхто не збірае. Да таго ж прадпрыемствы не аплачваюць лісты непрацаздольнасці са сваёй кішэні, так што ім усё роўна, хварэе чалавек ці не.

Дарэчы, аналагічнае раздзяленне функцый адбылося і з аздараўленнем людзей, якое, на думку старшыні прафкома гармалзавода Уладзіміра Шарапава, таксама ўваходзіць у ахову працы. Дык вось. Адхіленне прафсаюзаў (яшчэ не канчатковае) ад санаторна-курортнага лячэння работнікаў народнай гаспадаркі можа наогул загубіць усю гэтую справу. На тым жа малаказаводзе з 30 заяў на пуцёўкі прафком змог задаволіць сёлета толькі тры.

Дзе ж выйсце? Загадчык аддзела Дзяржаўнай інспекцыі працы па Магілёўскай вобласці Леанід Аўдзееў бачыць яго ў цесным супрацоўніцтве інспекцыі і прафсаюзаў. Бяда вось, што прадстаўнікі апошніх не звяртаюцца ў кампетэнтную інстанцыю ні па кансультацыю, ні па практычную дапамогу.

Галоўнае ж — няма персанальнай адказнасці наймальнікаў за бяспеку працы. У ПМК-100, скажам, начальнік здабыў сабе і радні дзве кватэры і катэдж, а вось у бытавых вагончыках для рабочых няма нават венікаў.

У рэспубліцы — адзінай, напэўна, у цывілізаваным свеце — адсутнічае Закон аб ахове працы. Сумесны пленум Магілёўскага гаркома і райкома работнікаў АПК прыняў рашэнне звярнуцца да Вярхоўнага Савета з просьбай паскорыць прыняцце гэтага дакумента. Размова ж ідзе аб самым каштоўным — жыцці і здароўі людзей.

Васіль ЛЕЎЧАНКА.

ЮРЫДЫЧНАЯ КАНСУЛЬТАЦЫЯ

ПРЫЁМ НА РАБОТУ Ў ПАРАДКУ ПЕРАВОДУ. ШТОГАДОВЫ ВОДПУСК

У студзені 1995 года я быў прыняты на работу ў парадку пераводу, у ліпені звярнуўся да дырэктара завода з просьбай дазволіць мне штогадовы водпуск. Аднак у гэтым мне адмовілі і заявілі, што водпуск дазволяць толькі праз адзінаццаць месяцаў работы на заводзе, таму што датэрміновы водпуск прынятым на работу ў парадку пераводу не прадугледжаны калектыўным дагаворам.

Мяркую, што абышліся са мной несправядліва і не па закону. Прашу паведаміць, хто з нас мае рацыю: я ці дырэктар з аддзелам кадраў?

Т. ГАНЧАРЭНКА,
Гомельская вобласць.

Павінен вас засмуціць. У гэтым выпадку вы, на жаль, не маеце рацыі. Дырэктар завода, адмовіўшы вам у штогадовым водпуску праз шэсць месяцаў работы на гэтым заводзе, зрабіў вельмі правільна.

У адпаведнасці з артыкулам 71 Кодэкса законаў аб працы Рэспублікі Беларусь водпуск за першы год работы выкарыстоўваецца работнікам праз адзінаццаць месяцаў бесперапыннай работы ў дадзенага наймальніка. Да сканчэння адзінаццаці месяцаў бесперапыннай работы права на водпуск па просьбе работніка маюць: жанчыны — перад водпускам па цяжарнасці і родах ці пасля яго; работнікі маладзей за 18 гадоў; ваеннаслужачыя, звольненыя ў запас і накіраваныя на работу ў парадку арганізаванага набору, — па заканчэнні трох месяцаў работы; у іншых выпадках, прадугледжаных заканадаўствам, калектыўным і працоўным дагаворамі. Напрыклад, згодна з артыкулам 203 КЗаП Рэспублікі Беларусь, работнікам, якія навучаюцца ў вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных установах па вячэрняй і завочнай формах навучання, штогадовыя водпускі за першы год работы можна выкарыстаць (па іх жаданню) да заканчэння адзінаццаці месяцаў.

Паколькі ні ў калектыўным дагаворы прадпрыемства, дзе вы працуеце, ні ў працоўным дагаворы пры прыёме вас на работу ў парадку пераводу не агавораны дазвол на выкарыстанне водпуску за першы год работы раней адзінаццаці месяцаў бесперапыннай работы на гэтым прадпрыемстве і вы не з'яўляецеся студэнтам-завочнікам ці вячэрнікам, то наймальнік ніяк не мог дазволіць вам штогадовы водпуск праз шэсць месяцаў работы.

Гэта што датычыцца водпуску за першы год работы. Водпуск жа за другі і наступныя гады работы можа быць выкарыстаны ў любы час рабочага года ў адпаведнасці з чаргой на водпуск, і ніякага абавязковага тэрміну адпрацоўкі для яго атрымання законам не ўстаноўлена і не патрабуецца.

Трэба мець на ўвазе, што ў адпаведнасці з артыкулам 124 Кодэкса аб працы Рэспублікі Беларусь пры звальненні работніка да заканчэння таго рабочага года, у лік якога ён ужо атрымаў адпачынак, за неадпрацаваныя дні водпуску наймальнікам робіцца ўтрыманне з заработнай платы работніка. Утрыманне за гэтыя дні не робіцца, калі работнік звальняецца з работы па наступных прычынах: прызыў ці паступленне работніка на ваенную службу; перавод работніка з яго згоды да другога наймальніка ці пераход на выбарную пасаду; адмова работніка ад пераводу на работу ў іншую мясцовасць разам з наймальнікам, а таксама адмова ад далейшай работы ў сувязі са зменамі істотных умоў працы; ліквідацыя прадпрыемства, установы, арганізацыі; спыненне дзейнасці прадпрымальніка; выяўленая неадпаведнасць работніка займаемай пасадзе ці выконваемай работы з прычыны недастатковай кваліфікацыі ці стану здароўя, якія перашкаджаюць прадаўжэнню гэтай работы; нез'яўленне на работу на працягу больш як чатыры месяцы (ці больш працяглага тэрміну пры пэўным захворванні) запар з прычыны часовай непрацаздольнасці; пры накіраванні на вучобу, а таксама ў сувязі з выхадам на пенсію.

Віктар ДАМАШЭВІЧ,
галоўны спецыяліст юрыдычнага аддзела Савета Федэрацыі прафсаюзаў.

ТУРЫСТЫ ПАЕДУЦЬ НА БЕЛАРУСЬ, КАЛІ БЕЛАРУСЫ ЎБАЧАЦЬ КІПР

Нашы суграмадзяне даволі актыўна асвойваюць самыя розныя замежныя курорты, і зараз багаты выбар турысцкіх маршрутаў прапаноўваюць розныя фірмы.

Але ў Міністэрстве спорту і турызму прыйшлі да думкі, што найбольш перспектыўна турызм можа развівацца на ўзроўні супрацоўніцтва непасрэдна з тымі дзяржавамі, што вабяць беларусаў. Кіпр — першая краіна, стасункі з якой зафіксаваны фактычна міждзяржаўнымі пагадненнямі. Партнёрам Міністэрства спорту і турызму Беларусі з кіпрскага боку з'яўляецца буйнейшая кампанія «Louis», якая ўвогуле прымае амаль 400 тысяч турыстаў у год і мае каля 40 гасцініц ад двух да пяці зорак. У мінулым годзе на Кіпры пашчасціла адпачыць больш чым 5 тысячам грамадзян Беларусі.

Тым не менш, намеснік міністра спорту і турызму спадар Шэршавіцкі заўважыў, што апошнім часам вельмі шпарка развіваецца на Беларусі менавіта выязны турызм: «Зараз прыходзіць усведамленне таго, што турызм не можа існаваць як вуліца з аднабаковым рухам». Сувязі з кіпрскім бокам павінны развівацца двухбакова — магчыма, і на Беларусі нешта магло б зацікавіць грамадзян Кіпра. Для пачатку ў нашай краіне пабывала дэлегацыя, у саставе якой былі прадстаўнікі сродкаў масавай інфармацыі Кіпра, яны наведалі найбольш цікавыя месцы на Беларусі. У выніку госці вельмі тактоўна заўважылі, што сфера турызму непасрэдна ў нашай краіне знаходзіцца ў пачатку свайго развіцця (тут і стан гасцініц, і харчаванне). Таму трэба шмат папрацаваць для таго, каб прыцягнуць увагу замежных турыстаў да Беларусі. Супрацоўніцтва з кіпрскім бокам можа быць карысным і ў гэтым плане: трэба вучыцца ў прафесіяналаў.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Зварот
Акцыянерна-камерцыйнага банка «ЗАЛАТЫ ТАЛЕР»

Набліжаецца 22 чэрвеня — смутная дата пачатку Вялікай Айчыннай вайны, што панесла мільёны чалавечых жыццяў. Чорныя дні 41-га звязаны ў нашай памяці не толькі з трагедыяй, але і з бяспрыкладнай мужнасцю і гераізмам.

Менавіта гэтыя якасці прадэманстравалі 55 гадоў назад байцы нікому да таго часу невядомага Брэсцкага гарнізона, якія першымі прынялі на сябе ўдар фашысцкіх полчышчаў.

Амаль усе яны загінулі на полі бою. Імёны многіх дагэтуль невядомыя, але подзвіг іх навечна застаўся ў людской памяці.

Супрацоўнікі камерцыйнага банка «Залаты талер» разам з усімі нізка схіляюць галовы перад памяццю абаронцаў Брэсцкай крэпасці і падтрымліваюць ініцыятыву Міждзяржаўнай тэлерадыёкампаніі «Мір» і Нацыянальнай тэлерадыёкампаніі Рэспублікі Беларусь у арганізацыі на тэрыторыі мемарыяльнага комплексу «Брэсцкая крэпасць» тэлерадыёмарафона.

Прыняўшы рашэнне стаць адным са спонсараў гэтай патрыятычнай акцыі, мы звяртаемся да ўсіх камерцыйных банкаў і фінансавых устаноў Рэспублікі Беларусь падтрымаць арганізатараў тэлерадыёмарафона і аказаць дапамогу ў зборы сродкаў для рэстаўрацыі мемарыяльнага комплексу.

Няхай дзень 22 чэрвеня стане днём адзінства і кансалідацыі народаў краін Садружнасці!

Захаваем мемарыяльны комплекс — святыню народаў Садружнасці!

Савет акцыянераў ***Праўленне*** ***Калектыў***

Для ўсіх жадаючых пералічыць сродкі на рэстаўрацыю мемарыяльнага комплексу АКБ «Залаты талер» адкрыў разліковы рахунак:
р/р № 3012001160013
атрымальнік — МТРК «Мір»
Банк атрымальніка — АКБ «Залаты талер», код 266
Назначэнне — тэлемарафон «Памяць»

НА ПРАЦУ, ЯК НА ВАЙНУ

Дэпутат Вярхоўнага Савета Беларусі Аляксандр Бухвостаў на адным з апошніх парламенцкіх пасяджэнняў сесіі выказаў вялікую занепакоенасць бяспекай працы на вытворчасці. Жудасныя лічбы, якія ён прывёў у сваім выступленні, яскрава дэманструюць як стан бяспекі працы, так і небяспечнасць саміх вытворчасцей.

Так, за мінулы год у Беларусі было траўміравана 29.030 чалавек, з якіх 718 загінулі. Яшчэ 195 сталі інвалідамі. Ужо ў першым квартале бягучага года з работы не вярнуўся 71 чалавек, а 140 атрымалі цяжкія калецтвы. Здаецца, назіраецца тэндэнцыя да змяншэння няшчасных выпадкаў, але яна не заспакойвае, бо адбываецца гэта толькі з-за спаду вытворчасці і адсутнасці людзей на працоўных месцах. Ад прафесіянальных захворванняў у Беларусі пакутуе больш за 50.000 чалавек. Гэта лічба толькі афіцыйна зарэгістраваных хворых.

А. Бухвостаў звярнуўся да Вярхоўнага Савета з заклікам паставіцца да праблемы сур'ёзна і адказна, прыкласці ўсе намаганні, каб зменшыць маштабы гэтай нябачнай вайны. У прыватнасці, ён прапанаваў прыняць у другім чытанні Закон «Аб ахове працы».

Юрась ЛЯШКЕВІЧ.

КРУТА, БРАТКІ, КРУТА...

Аўтамабілі, якія вы бачыце на гэтым здымку, уваходзяць у катэгорыю найбольш прэстыжных, «казырных». І па кішэні, само сабой, далёка не кожнаму. Не ведаю дакладна рыначную цану гэтых «джыпаў», але відавочна, што дзесяць тысяч «баксаў» для іх — не грошы. Напэўна, яны каштуюць у тры-чатыры разы даражэй.

Хаця, аказваецца, зусім не абавязкова выкладваць такія шалёныя грошы. І тут мы падыходзім да адной характэрнай дэталі, якая аб'ядноўвае гэтыя шыкоўныя «колы». Справа ў тым, што ўсе яны — крадзеныя. Дзе канкрэтна і ў каго — цяпер высвятляецца. Вядома ж, трэба пацікавіцца і тым, хто садзейнічаў бесперашкоднай перагонцы іншамарак у Прынёманскі край праз дзяржаўную мяжу. Цікава, чаму раптам далі маху хвалёныя камп'ютэры з банкам даных аб украдзеных машынах? Які вірус збіў іх з панталыку?

Дарэчы, на некаторых з гэтых аўтамабіляў з замежнымі нумарнымі знакамі раз'язджалі па нашай тэрыторыі не адзін тыдзень. І нічога, ніхто не перашкаджаў. Можна было рыхтавацца да легалізацыі тавару, каб атрымаць салідны куш на гандлёвай здзелцы. Паводле ацэнак упраўлення КДБ па Гродзенскай вобласці, гандаль крадзенымі аўтамашынамі — гэта адзін з асноўных, вельмі даходных і добра арганізаваных відаў дзейнасці злачынных груповак. Справа пастаўлена, як гаворыцца, на шырокую нагу. Практыкуецца подкуп службовых асоб з мытні, праваахоўных органаў, пагранічнікаў.

Упраўленне КДБ па Гродзенскай вобласці і аператыўны аддзел Гродзенскага пагранатрада, як кажуць, не спяць у шапку. Шмат што залежыць і ад рэспубліканскага бюро «Інтэрпола». Без яго ўдзелу наўрад ці магчыма вяртанне ўкрадзеных аўтамабіляў законным уладальнікам, а таксама прыцягненне да адказнасці як нашых мясцовых «аўтабізнесменаў», так і іх кампаньёнаў у замежжы.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

ЛЯВОН БАРШЧЭЎСКІ АПРАЎДАНЫ

10 чэрвеня ў Маскоўскім раённым судзе горада Мінска было вынесена рашэнне па справе выконваючага абавязкі старшыні БНФ Лявона Баршчэўскага, які абвінавачваўся паводле Кодэкса па адміністрацыйных парушэннях у арганізацыі масавых беспарадкаў 26 красавіка гэтага года ў Мінску падчас несанкцыянаванага шэсця «Чарнобыльскі шлях».

[illegible]

Валер КАЛІНОЎСКІ.

ВАЛЕРЫЙ ШЧУКІН ЗАЯЎЛЯЕ ПРАТЭСТ

У рэдакцыю «Звязды» звярнуўся дэпутат В. Шчукін прыняць наступную заяву:

[illegible]

Валерый ШЧУКІН, дэпутат Вярхоўнага Савета ад г. Полацка, акруга 74.

ПЯТЫ ДЗЕНЬ ПРАЦЯГВАЕЦЦА ГАЛАДОЎКА

Пяты дзень запар працягваецца галадоўка работніка Магілёўскага малочнага камбіната Сяргея Іванова, абвешчаная ў знак пратэсту з нагоды дзеянняў адміністрацыі прадпрыемства.

Як паведамілі БелаПАН у Свабодным прафсаюзе Беларусі, С. Іваноў узначальвае першасную арганізацыю СП, створаную на камбінаце ў 1994 годзе. [illegible] …маўляючыся весці з ім перамовы па заключэнню калектыўнага дагавора. Больш таго, у адпаведнасці з Указам Прэзідэнта «Аб развіцці сацыяльнага партнёрства» прадстаўнікі СП выказалі гатоўнасць далучыцца да дзеючага на прадпрыемстве калектыўнага дагавора адміністрацыі з так званым «афіцыйным» прафсаюзам, на што кіраўніцтва таксама не згадзілася. Справа дайшла да таго, што членаў Свабоднага прафсаюза перасталі прапускаць на тэрыторыю камбіната.

Усё гэта прымусіла старшыню СП, бацьку чатырох непаўналетніх дзяцей, аб'явіць галадоўку: яго палатка знаходзіцца прама ля ўваходу на камбінат. Па словах яго таварышаў, стан С. Іванова пастаянна пагаршаецца. Аднак прадстаўнікі мясцовай улады, не спрабуючы разабрацца ў сутнасці канфлікту, сталі на бок кіраўніцтва прадпрыемства: ужо складзены два пратаколы аб адміністрацыйных парушэннях з боку членаў СП, што яшчэ больш напаляе становішча. Усе гэтыя падзеі прымусілі кіраўніцтва Магілёўскай рэгіянальнай арганізацыі СПБ накіраваць на адрас Генеральнага пракурора рэспублікі заяву. У ёй утрымліваецца просьба тэрмінова вынесці афіцыйнае папярэджанне дырэктару Магілёўскага малочнага камбіната Юрыю Ждановічу, які сваімі дзеяннямі парушыў законы «Аб прафесіянальных саюзах» і «Аб калектыўных дагаворах і пагадненнях», і распачаць супраць яго крымінальную справу «з нагоды перашкоды законнай дзейнасці прафсаюза». На просьбу БелаПАН растлумачыць прычыны, што падштурхнулі работніка на галадоўку, кіраўнік прадпрыемства Юрый Ждановіч адказаў, што не можа знайсці гэтаму тлумачэння.

Ірына ЛЕЎШЫНА, БелаПАН.

ФУТБОЛ: ЧЭМПІЯНАТ БЕЛАРУСІ

НА ФУТБОЛЬНЫМ ГАРЫЗОНЦЕ — ПАРА НЕЧАКАНАСЦЕЙ

На футбольным чэмпіянаце Беларусі нарэшце прыйшла пара нечаканасцей. Асабліва гэта датычыцца матчаў 8-га тура.

Адкрываўся ён паядынкам у Мінску паміж сталічным «Тарпеда» і брэсцкім «Дынама». Госці да гэтага матча ні разу не ўваходзілі ў ролю пераможцаў, а тут нарэшце фартуна ім усміхнулася. Яны выйгралі з лікам 3:1. Назаўтра сенсацыйна завяршыўся матч «Атака-Аўра» — «Белшына». Мінчане выступалі ў якасці лідэраў, не страціўшы за 7 гульняў ніводнага ачка. Праўда, і бабруйчане былі ўжо не тыя, што год-два таму. У выніку ўпартай барацьбы «Атака» вымушана была капітуляваць, прайграўшы 0:2.

І ўжо зусім ніхто не мог прадбачыць, што нязменныя чэмпіёны беларускага першынства — мінскія дынамаўцы ўступяць сваім землякам—аднаклубнікам з «Дынама-93». Але насуперак усім прагнозам апошнія выйгралі 2:1 і зараз маюць магчымасць паспрабаваць на моц лідэра чэмпіянату — мазырскі МВКЦ. Гульня паміж гэтымі камандамі, безумоўна, будзе цэнтральнай у дзевятым туры і пройдзе 15 чэрвеня на мазырскім стадыёне «Юнацтва». МВКЦ ж на гэты раз ўпэўнена абыграў наваполацкі «Нафтан» — 3:1. У гаспадароў усе тры мячы на рахунку Сяргея Яромкі.

Вось вынікі астатніх сустрэч:

Маладзечна — Ведрыч — 2:0
Днепр — Шахцёр — 0:0
Лакаматыў — Абутнік — 1:1
Нёман — Тарпеда (Мг) — 3:1

Турнірная табліца пасля 8 тураў.

	Г	В	Н	П	М	А
1. МВКЦ	8	8	0	0	17—3	24
2. Атака-Аўра	8	7	0	1	10—5	21
3. Дынама (Мн)	8	6	1	1	22—6	19
4. Белшына	8	5	1	2	16—7	16
5. Нафтан -Дэвон	8	5	0	3	12—10	15
6. Дынама-93	8	4	3	1	8—3	15
7. Маладзечна	8	3	2	3	12—9	11
8. Тарпеда (Мн)	8	3	1	4	7—14	10
9. Лакаматыў-96	8	2	4	2	7—6	10
10. Шахцёр	8	2	2	4	4—11	8
11. Дынама (Бр)	8	1	4	3	8—9	7
12. Днепр	7	1	2	4	2—7	5
13. Нёман	7	1	1	5	6—16	4
14. Абутнік	8	0	3	5	3—10	3
15. Ведрыч	8	0	3	5	2—9	3
16. Тарпеда(Мг)	8	0	3	5	4—15	3

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

ЖУРНАЛІСЦКАЕ РАССЛЕДАВАННЕ

АБ'ЯДНАЦЬ, КАБ ЛІКВІДАВАЦЬ?..

Агульнавядома: пасля аварыі на Чарнобыльскай АЭС у нашай краіне колькасць хворых на рак узрасла. Тым не менш, існуе рэальная пагроза для самастойнасці Мінскага анкалагічнага дыспансера, на базе якога працуе адзіны ў рэспубліцы цэнтр па лячэнню пухлін шчытападобнай залозы

ДВА ТЭЛЕФОННЫЯ ЗВАНКІ З АДНОЙ НАГОДЫ

Спачатку былі два тэлефонныя званкі.

Першы — мне. Знаёмы доктар без звыклых прэлюдый паведаміў:

— Ліквідуецца наш анкалагічны дыспансер. Аддаюць першай клінічнай бальніцы, побач з якой мы месцімся. Лічы — крыж можна ставіць на шматгадовай працы ўсёй установы.

Пасля гэтай гутаркі ўжо тэлефанаваў я. У Мінгарвыканком. На пытанне пра ліквідацыю дыспансера намеснік начальніка ўпраўлення аховы здароўя Ларыса Сакалоўская нечакана адказала таксама пытаннем:

— А хто вам пра гэта расказаў?

— Выпадкова даведаўся.

Словы Л. Сакалоўскай адразу насцярожылі: што за таямніца? І толькі пазней я даведаўся, што на пасяджэнні ўпраўлення, прымаючы рашэнне па аб'яднанню анкалагічнага дыспансера з першай клінічнай бальніцай, прагучала пажаданне-ўказанне начальства: інфармацыя за гэтыя сцены не павінна выходзіць. Асабліва пры стасунках з журналістамі. Чаму? Відаць, найперш з-за таго, што канчатковае рашэнне прымае Мінгарвыканком і Міністэрства аховы здароўя. Па-другое, на маю думку, хісткасць сваёй пазіцыі ва ўпраўленні выдатна разумеюць.

Дарэчы, па словах Ларысы Андрэеўны, рашэння аб зліцці няма. Але яно, маўляў, патрэбна. Дыспансер і бальніца маюць адзіныя харчовы блок, каналізацыю, аптэку, дый знаходзяцца на агульнай тэрыторыі. Аб'яднанне ж прывядзе да эканоміі ў сорак мільёнаў штомесяц. (Бо збіраюцца скарачаць рабочыя месцы.) Пры агульным кіраўніцтве ў асобе галоўнага ўрача бальніцы цяперашні кіраўнік дыспансера ў якасці ягонага намесніка будзе адказваць за анкалогію.

— Мы нейкім чынам павінны выходзіць з крытычнага стану, — сказала Ларыса Сакалоўская. — Сёння ў шпіталях нават няма чым карміць хворых: на харчаванне штодня патрабуецца 250 мільёнаў рублёў.

Слушнасць гэтых слоў сумнення не выклікае. Нічога добрага ў медыцыне, як і ў іншых сферах, чакаць не прыходзіцца. Але ў канкрэтным выпадку, як мне здаецца, усё, ці амаль усё, выглядае інакш.

НЯМА ЎСТАНОВЫ — НЯМА ПРАБЛЕМ

Рак — страшэннае слова. Людзі сталага веку стараюцца яго і не вымаўляць, каб, крый Божа, бяда не наведала іх жытло.

Паняцце рака шчытападобнай залозы, альбо як часцей прызвычаіліся казаць — «шчытавідкі», у Беларусі стала самотна папулярным пасля чарнобыльскай аварыі. У 1990 годзе колькасць захворванняў сярод дзяцей павялічылася ў... 20 разоў у параўнанні з сітуацыяй да аварыі, калі пухліны «шчытавідкі» сярод непаўналетніх увогуле былі рэдкасцю. Менавіта ў тым годзе на базе сталічнага анкалагічнага дыспансера быў створаны рэспубліканскі цэнтр па лячэнню гэтай хваробы. Абслугоўваюць фактычна ўсю рэспубліку. Жахлівы факт: у цэнтры лечаць і аперыруюць штогод да 90 дзяцей. Тут таксама знаходзіцца кафедра анкалогіі медінстытута.

Лічу, не лішне нагадаць: шчытападобная залоза выпрацоўвае гармоны, неабходныя для нармальнага абмену рэчываў. Ад гэтых гармонаў залежыць функцыянаванне ўсіх мышцаў, шкілета. Яны таксама рэгулююць рост тканак і клетак нашага арганізма.

Такі рост захворванняў быў нечаканасцю. Грунтуючыся на прыкладах трагедыі ў Хірасіме і Нагасакі, гэта прагназіравалася праз пятнаццаць гадоў. Дастаткова аказалася і чатырох...

Анкалагічны дыспансер у пазамінулым годзе святкаваў юбілей — шасцідзесятыя ўгодкі. Будынкі ўжо даўно не адпавядаюць элементарным санітарна-гігіенічным нормам. Прыкладна 10 гадоў таму галоўны ўрач Віктар Рэбека ўзняў пытанне аб будаўніцтве новага дыспансера. Такое рашэнне Міністэрствам аховы здароўя было прынята. Праўда, праз год яго анулявалі: постперабудовачны крызіс. Тры гады назад побач з цяперашнім будынкам пачалі будаваць хірургічны корпус на 120 ложкаў. На жаль, у бліжэйшы час заканчэння работ не прадбачыцца. У Мінгарвыканкома няма сродкаў, будаўнікі працуюць дзякуючы долеваму ўдзелу Міністэрства па надзвычайных сітуацыях.

Кіраўніцтва дыспансера па-ранейшаму займалася гэтым пытаннем. Праводзіліся лячэнне і прафілактыка. Дапамог з абсталяваннем нават Еўрапейскі савет. Японскія анколагі прыязджалі пераймаць вопыт.

І раптам у мінулым месяцы кіраўнік упраўлення аховы здароўя Аляксандр Балакіраў, які працуе нядаўна, паведаміў Віктару Рэбеку, што дыспансер як самастойная структура будзе ліквідаваны.

— Сёння ён, дыспансер, з'яўляецца юрыдычнай асобай, — расказаў Віктар Якаўлевіч. — Мае свой рахунак у банку, вядзе гаспадарча-фінансавую дзейнасць. Бюджэтнае фінансаванне паступае, як і астатнім лячэбным установам. Уявіце ж наш стан у саставе першай бальніцы. Сёння там ужо існуюць тры прыярытэтныя службы: акушэрства, педыятрыя і кардыялогія. Дадайце яшчэ і нас. Відавочна, што анкалогія зноў апынецца ў загоне. А мы яшчэ кантралюем усе лячэбна-прафілактычныя ўстановы Мінска па анкалагічнай дапамозе. У тым ліку і першую клінічную бальніцу, да якой у свой час мелі прэтэнзіі. Ідзе строгі ўлік хворых, праводзім аналіз, прагназіруем.

Адразу прызнаюся — аргументы Віктара Рэбекі мяне пераконвалі. Сталічны дыспансер сапраўды сканцэнтраваў буйную паліклінічную і хірургічную службы. Тут існуе адпрацаваная гадамі інфраструктура. Скараціць медперсанал лёгка, але пры нязначнай эканоміі можна прынесці больш шкоды тым, каму дапамога лекараў неабходна. Вядома ж, руйнаваць — не будаваць. А заадно і лішні клопат з плячэй. Няма ўстановы — няма праблем.

Я размаўляў не толькі з падначаленымі Рэбекі, якія яго цалкам падтрымліваюць, што зразумела. Гутарыў і з урачамі першай бальніцы. Пачуў такое: дыспансер могуць перавесці ў Аксакаўшчыну, бліжэй да навукова-даследчага інстытута анкалогіі. Ніхто ж з мінчан, зразумела, туды не імкнецца. Віктар Якаўлевіч пракаменціраваў і гэта:

— У нас розныя задачы. Інстытут займаецца навукай, распрацоўвае новыя метады дыягностыкі і лячэння, якія таксама трэба асвоіць і ўкараніць. Ён сёння выконвае і функцыі дыспансера Мінскай вобласці. Наш жа дыспансер — практычная лячэбна-прафілактычная ўстанова, якая павінна займацца лячэннем хворых мінчан. Нагадаю і пра нашу функцыю як рэспубліканскага цэнтра па лячэнню «шчытавідкі».

Здавалася, кропкі над «і», прабачце за банальнасць, былі расстаўлены. І ўсё ж патрабавалася меркаванне староннягa, але аўтарытэтнага і ўплывовага спецыяліста. Я звярнуўся да Уладзіміра Белякова — старшыні Камісіі Вярхоўнага Савета па ахове здароўя, фізкультуры і турызму.

«ЯК ПРАЦУЕМ, ТАК І ЛЯЧЫЦЦА БУДЗЕМ»

Уладзімір Леанідавіч пяць гадоў працаваў кіраўніком менавіта ўпраўлення аховы здароўя Мінгарвыканкома. Ён ведае і дасягненні дыспансера, і ягоныя праблемы. Навіна пра аб'яднанне гэтай установы з бальніцай выклікала здзіўленне:

— Сёння анкалагічныя захворванні ў краіне пасля сардэчна-сасудзістых займаюць другое месца. І нават калі такая рэарганізацыя прынясе нейкую эканомію сродкаў, то яна будзе мізэрнай. Руйнаванне ж самастойнай структуры дыспансера — абсалютна няграматнае рашэнне. Пры ўваходжанні ў іншую структуру ён згубіць свой твар, скасуюцца функцыі, якія павінен выконваць.

Па словах Уладзіміра Белякова, пэўныя скарачэнні патрэбны. Напрыклад, у радзільных дамах, якія пустуюць, бо ў краіне зніжаецца нараджальнасць. Але ў кожным выпадку трэба падыходзіць канкрэтна. Вядома, сродкаў не хапае. Сфера аховы здароўя фінансуецца толькі на 20 працэнтаў нават з запланаванага бюджэту. Запазычанасць жа ўжо ў маі склала трыльён рублёў. Не хапае для хворых не толькі лекаў, але і ... посуду. Хутка са сваімі прасцінамі людзі ў шпіталь будуць класціся.

Пытаюся:

— Што ж рабіць, калі ў дзяржавы няма грошай?..

— А гэта пытанне не да мяне. Выканаўчая ўлада павінна працаваць над тым, каб дзейнічала эканоміка ды ішлі ў бюджэт грошы. Мы медыкі, а не вытворцы. Мы людзей лечым. Нарэшце, трэба вызначыць прыярытэты фінансавання. Як працуем, так і лячыцца будзем...

На заканчэнне гутаркі Уладзімір Леанідавіч паведаміў, што абавязкова па гэтай праблеме звяжацца з упраўленнем аховы здароўя.

Я ўпэўнены — да ягоных слоў прыслухаюцца. Але ў мяне склалася ўражанне, што ўся валтузня вакол дыспансера носіць не толькі прафесіянальны характар, але і асобасны. Буду рады, калі памыляюся.

ГІСТОРЫЯ ПАЎТАРАЕЦЦА З ДАКЛАДНАСЦЮ ДА НААДВАРОТ

Ад калег Віктара Рэбекі яшчэ на пачатку пачуў: выканкомаўскія чыноўнікі яго проста хочуць «з'есці». Не гнецца, не падладжваецца, спрачаецца.

Пасля выпадкова ў рукі трапіў ліст галоўнага ўрача на імя Прэзідэнта краіны. Быў да звароту і дадатак — ліст на імя Аляксандра Балакірава. Нагадаю: цяперашняга начальніка ўпраўлення.

Думаю, гэта вынятка шмат якія недамоўленасці можа растлумачыць:

«Вы маеце права не лічыцца са мною, як з чалавекам і спецыялістам (тым больш, што інфармацыю пра мяне, у тым ліку на ўзроўні чутак і плётак, якія прагучалі на інструктажы камісіі па праверцы работы АД (анкалагічнага дыспансера. — М.Т.) Вам паднеслі вычарпальную), але пакуль я з'яўляюся кіраўніком анкалагічнай службы горада і праблемы гэтай службы ведаю лепш за любога з супрацоўнікаў гарадскога ўпраўлення аховы здароўя. І калі Вы пытанні службы вырашаеце без яе непасрэднага кіраўніка, значыць гэта палітычная акцыя, накіраваная на адхіленне незаўгоднага ўпраўленню работніка».

Цікавы яшчэ адзін факт. Дзесяць гадоў назад тагачасны кіраўнік інстытута анкалогіі таксама меў намер ліквідаваць дыспансер,ператварыўшы яго ў свой філіял. Тады ў абарону выступіла... упраўленне аховы здароўя Мінгарвыканкома. Цяпер гісторыя паўтарылася з дакладнасцю да наадварот.

Паўтаруся: магчыма, мае меркаванні памылковыя. Буду толькі рады, бо хоць у гэтым кантэксце і не зусім падыходзіць фраза «паны б'юцца — у мужыкоў чубы трашчаць», аналогія напрошваецца. Ад непаразумення медыкаў шкода толькі нам — патэнцыяльным іх пацыентам. Што ж тычыцца Віктара Якаўлевіча Рэбекі — урача і кіраўніка, кандыдата медыцынскіх навук — я ўпэўніўся: ён не толькі ў кабінеце сядзіць. Дакладней, найрадзей там. Часцей — за аперацыйным сталом. Магчыма, таму часта і маўчыць ягоны тэлефон, калі звоніць начальства...

Міхась ТАЛОЧКА.

ПЕЛЕНГ-НАВІНЫ

ЗАМАХ АБО НЕДАРЭЧНАЯ ВЫПАДКОВАСЦЬ?

Тры моцныя выбухі адбыліся ўчора на шляху аўтакалоны, у якой знаходзіліся начальнік штаба чачэнскіх узброеных сіл Аслан Масхадаў і адзін з палявых камандзіраў, Ахмед Закаеў. Яны вярталіся з перамоў у Назрані. Як паведамляе карэспандэнт агенцтва Рэйтар, не менш як тры чалавекі атрымалі раненні, пашкоджана некалькі машын. Акрамя двух чачэнскіх кіраўнікоў гэтай дарогай ехалі і супрацоўнікі місіі АБСЕ.

ІЗРАІЛЬ МАЕ НАМЕР АДПОМСЦІЦЬ

Прэм'ер-міністр Ізраіля Нетаніягу заявіў, што Ізраіль дасць самы рашучы адпор баевікам «Хэзбалах», калі яны будуць працягваць напады на ізраільскіх вайскоўцаў у Ліване. Нетаніягу ахарактарызаваў дзеянні «Хэзбалах» як тэрарыстычную агрэсію. Разам з тым новы прэм'ер Ізраіля прызнаў, што, пакуль ён не сфарміраваў урад, яго магчымасці абмежаваныя. Гэтыя заявы Нетаніягу зрабіў пасля таго, як баевікі «Хэзбалах» парушылі пагадненне па спыненню агню ў Ліване. «Помста напаткае баевікоў, дзе б яны ні былі», — падкрэсліў ізраільскі прэм'ер.

ЛЁС МІРНАГА ПРАЦЭСУ НА БЛІЗКІМ УСХОДЗЕ ХУТКА ВЫРАШЫЦЦА

Прадстаўнікі 20 арабскіх дзяржаў і палесцінскай аўтаноміі гатовы прыбыць у Каір для ўдзелу ў сустрэчы на вышэйшым узроўні, якая запланавана на 21 чэрвеня па ініцыятыве прэзідэнта Егіпта Мубарака. Дзяржаўны сакратар ЗША Крыстафер заклікаў лідэраў арабскіх краін не адмаўляцца ад перамоў з новым ізраільскім урадам і не рабіць ніякіх захадаў, якія б нанеслі ўрон працэсу блізкаўсходняга мірнага ўрэгулявання.

ГАРБАЧОЎ ПА-РАНЕЙШАМУ ЛІЧЫЦЬ, ШТО ЁН САМЫ-САМЫ...

Міхаіл Гарбачоў заявіў учора, што толькі ён можа аб'яднаць разрозненых дэмакратаў на прэзідэнцкіх выбарах. Падчас аднаго са сваіх выступленняў Гарбачоў сказаў, што ён адмаўляецца браць пад увагу вынікі апытанняў грамадскай думкі, паводле якіх яго рэйтынг складае менш за адзін працэнт. Па словах Гарбачова, пасля яго паездак па краіне ён зразумеў, што 60 працэнтаў расіян не хочуць галасаваць ні за Ельцына, ні за Зюганава.

ПЕРАМОВЫ ПА РАЗЗБРАЕННЮ ПЛЁНУ НЕ ДАЛІ

Перамовы ў Осла па кантролю за ўзбраеннем у былой Югаславіі пакуль не далі плёну. Абнародаванне дакументаў, якое намячалася на аўторак, адкладзена. Баснійскія сербы, мусульмане і харваты дамовіліся ў пятніцу ў Вене па большасці пунктаў плана, які прадугледжвае скарачэнне ўзбраення ў рэгіёне. Аднак падпісанне дакумента не адбылося таму, што мусульмана-харвацкая федэрацыя патрабуе, каб у дакуменце было падкрэслена, што Сербская Рэспубліка ў Босніі не з'яўляецца незалежнай дзяржавай..

Радыё «Свабода», «Голас Амерыкі», Радыё 101,2 і «Радыё-РОКС» слухаў Сяргей ПРОТАС.

У СВЕЦЕ

«КРЫЖАНОСЕЦ» АГІТУЕ

Па вуліцах Краснаярска з жалезным крыжам на плячах прайшоў ураджэнец Курганскай вобласці — трыццацігадовы Аляксей Арлоў, або раб Божы Алексій, як ён сябе называе. Алексій ажыццяўляе вялікі крыжовы ход, замольваючы ўсе грахі чалавечыя перад Богам. Сваю акцыю ён прысвяціў перадвыбарнай кампаніі. Сам крыжаносец падтрымлівае Рыгора Яўлінскага, які, па яго словах, адзіны з усіх кандыдатаў у прэзідэнты верыць у Бога і ў сваёй праграме абяцае падтрымку ўсім веруючым. Аляксей Арлоў ужо прайшоў ад Чэлябінска да Саратава, а цяпер рухаецца да Уладзівастока. Важыць крыж 36 кілаграмаў, да рэвалюцыі ён вянчаў царкоўны купал, потым быў скінуты і забыты. За сваю перадвыбарную агітацыю Аляксей не мае нічога, акрамя «заспакаення душы».

ПАД ВЯСЕЛЬНЫ МАРШ НА ТРАКТАРЫ

Незвычайная працэсія здзівіла ўчора саратаўцаў на цэнтральнай плошчы горада. На трактары пад шыльдай «Жывіце дружна — так Айчыне патрэбна» круг гонару зрабілі маладыя Сяргей і Ніна Кур'янавы. Трактарыст-механізатар Сяргей, які пазнаёміўся выпадкова з губернатарам Саратаўскай вобласці, запрасіў Дзмітрыя Аяцкава на сваё вяселле. Губернатар падарыў Сяргею новенькі трактар. А Ніна Кур'янава атрымала ў падарунак камбайн. Праўда, кухонны — фірмы «Мулінекс».

БАТАЛЬЁН СМЯРОТНІКАЎ ІМЯ ДЖАХАРА

Як стала вядома інфармацыйнаму агенцтву «Аргументы и факты-Новости» з крыніц у Міністэрстве абароны Расіі, ваенная разведка пацвярджае заяву прадстаўніка Генштаба А. Іванова аб фарміраванні новых падраздзяленняў баевікоў у пагранічных з Інгушэціяй раёнах Чачні. Так, з ліку самых фанатычных прыхільнікаў Дудаева створаны «батальён смяротнікаў імя Джахара». Камандуе ім палявы камандзір Іхван Шышані, які не раз заяўляў у апошні час, што Расія хутка здрыгнецца ад нябачанай акцыі «воінаў Алаха».

ЗА ГАЛАВУ КАМАНДУЮЧАГА — 100 ТЫСЯЧ ДОЛАРАЎ

Як паведамілі агенцтву «Аргументы и факты-Новости» у штабе федэральных войскаў у Чачні, у размяшчэнні 166-й брыгады, чые разведчыкі першымі ўварваліся нядаўна ў Бамут, з'явіліся лістоўкі на рускай мове. У іх за забойства камандуючага войскамі Мінабароны генерала Аляксандра Шаманава абяцаюць 100 тысяч долараў. Пасля ўзяцця Бамута сума ўзнагароджання за галаву генерала ўзрасла ўдвая.

ЧАЙ З САМАВАРА-ВЕЛІКАНА

У верасні гэтага года туляківі і госці горада-героя змогуць выпіць гарачага чаю, прыгатаванага ў самым вялікім у свеце самавары. Яго ўмяшчальнасць — 470 літраў, вышыня — 1,9 метра, а важыць ён 480 кілаграмаў. Выпушчаны самавар-велікан спецыяльна да 850-годдзя Тулы і 250-годдзя расійскага самавара.

ЛЁС ПАЎНОЧНАЙ ІРЛАНДЫІ ЯШЧЭ НЕ ВЫРАШАНЫ

Учора ў Белфасце працягваліся перамовы наконт будучыні Паўночнай Ірландыі. На адкрыцці сесіі ў панядзелак пратэстанцкія палітыкі, якія падтрымліваюць ідэю ўваходжання Паўночнай Ірландыі ў Аб'яднанае Каралеўства, адхілілі вылучаную брытанскім і ірландскім урадамі кандыдатуру былога амерыканскага сенатара Джорджа Мітчэла на пасаду старшыні сустрэчы. Палітычнае крыло Ірландскай рэспубліканскай арміі, як і меркавалася, да перамоў не допушчана.

НЕ ЗУСІМ «ХАЛОДНАЯ» ВАЙНА

Сама меней 8 чалавек забіты і 46 атрымалі раненні ў выніку выбухаў трох бомбаў у адным з пакістанскіх гарадоў. У красавіку і маі ў выніку двух выбухаў у штаце Пенджаб загінулі 52 чалавекі. Прэм'ер міністр Пакістана абвінаваціла ў арганізацыі тэрактаў Індыю. За апошнія 50 гадоў гэтыя краіны тройчы ваявалі, аднак ніколі не прызнавалі свайго ўдзелу ў правядзенні тэрактаў на тэрыторыі суседзяў.

ІНФАРМ-КАКТЭЙЛЬ

Своеасабліва вырашыў прадэманстраваць сваю фізічную і духоўную дасканаласць жыхар Бамбея Рамбау Сваміджы. Ён сеў у сярэдзіну спецыяльна пабудаванага з вогнетрывалай цэглы і ахопленага агнём катла і стаў маліцца за здароўе чалавецтва. Па заканчэнні самакатавання Сваміджы, якога яго рэлігійныя паслядоўнікі лічаць святым, заявіў, што заняткі ёгай зрабілі яго цела неадчувальным да апёкаў.

Рэйтэр

У амерыканскіх энтамолагаў — сапраўднае свята. Яны атрымалі магчымасць назіраць і вывучаць асаблівы від цыкады, якая жыве толькі ў ЗША. Яе адметная ўласцівасць у тым, што яна з'яўляецца раз у 17 гадоў. Гэтыя цыкады жывуць усяго тры тыдні, паспяваючы за гэты тэрмін адкласці яйкі, з якіх новае пакаленне насякомых з'явіцца на свет цяпер ужо ў будучым стагоддзі.

Асашыэйтэд Прэс

Чуць жывым вырваўся з кіпцюроў ільва начны вартаўнік чэлябінскага заапарка. Якім чынам ён аказаўся ў клетцы з драпежнікам і як выбраўся з яе, пакуль невядома. Відавочцаў гэтага няма. ЧП адбылося, калі большасць супрацоўнікаў звярынцаў разышліся па дамах. Пацярпеўшы знаходзіцца ў шокавым стане. Урачы знайшлі на яго целе мноства рваных ран.

ЕАН.

ГУЧАЛА МУЗЫКА ЧАЙКОЎСКАГА...

Музычнае жыццё Мінска напоўнена мноствам яркіх, уражальных падзей. Фестывалі, канцэрты, конкурсы, прэм'еры. Афішы стракацяць імёнамі розных выканаўцаў. І ўсё ж слухачам асабліва запамінаюцца тыя вечары, выкананне музыкі на якіх прымушае суперажываць. Такім быў канцэрт, які адбыўся нядаўна ў зале Саюза кампазітараў.

Асноўнай часткай праграмы стала выступленне Аляксандра Краснадубскага. За гады вучобы ў кансерваторыі Аляксандр прымаў удзел у розных конкурсах і стаў лаўрэатам аднаго з іх — нацыянальнага конкурсу імя Л. Александроўскай. У опернай студыі кансерваторыі ён выканаў партыі з опер Г. Даніцэці «Любоўны напітак», Шабаліна «Утаймаванне ўвартай», аперэты Кальмана «Цыганскі барон». Апошняй яго работай быў вобраз Яўгенія Анегіна з аднайменнай оперы П. І. Чайкоўскага. Таму не выпадковым аказаўся выбар твораў для канцэрта. Публіцы ў яго выкананні былі прапанаваны творы П. І. Чайкоўскага, арыі з опер «Яўгеній Анегін», «Іаланта» і некалькі рамансаў. А. Краснадубскі валодае цудоўным, моцным, чыстым лірычным барытонам, па-сапраўднаму оперным голасам. Ён удала справіўся са складанай праграмай. Яго яркае эмацыянальнае паднясенне выконваемай музыкі сведчыць аб безумоўным таленце спевака.

Хоць Аляксандр дасягнуў ужо немалых вынікаў, тым не менш, ён працягвае мэтанакіравана і ўпарта займацца пад кіраўніцтвам свайго настаўніка, заслужанага артыста БССР, вядучага саліста ДАБТА М. Жылюка, роля якога ў станаўленні маладога спевака, безумоўна, вялікая.

Наталля САВАЛКА.

КАНТРАКТНІК ПРАФЕСІЯНАЛУ — НЕ РАЎНЯ

У бліжэйшай будучыні Узброеныя Сілы Беларусі пяройдуць на прафесіянальны прынцып камплектавання. Аб гэтым жа мараць ваенныя іншых краін СНД.

З паўмільёна чалавек, якія сталі ў вайсковы строй пасля ўвядзення ў расійскім войску інстытута кантрактнікаў, сёння засталося каля 230 тысяч.

Аднак і гэтым кантынгентам камандзіры не вельмі задаволены. У першую чаргу выклікаюць нараканні маральныя і прафесіянальныя якасці расійскіх «профі». Зрэшты, дзеля справядлівасці трэба адзначыць, што і да навучання салдат і сяржантаў кантрактнай службы ў войску і на флоце адносяцца пакуль гэтак жа абыякава, як і да навучання прызыўнікоў.

Вось чаму 73 загінуўшыя і 52 параненыя салдаты і сяржанты з падмаскоўнага палка, расстралянага ў красавіку каля чачэнскага сяла Ярышмарды, былі... кантрактнікамі.

Аляксандр ШУБНІКАЎ.

АД ЧАГО ПАКУТУЮЦЬ ЗЯМЛЯНЕ НА ПАРОЗЕ ДРУГОГА ТЫСЯЧАГОДДЗЯ?

На сённяшні дзень больш за 3/4 мільярда людзей у свеце адчуваюць недахват істотнай харчовай энергіі, каб жыць цалкам прадуктыўным жыццём. У той жа час, пачынаючы з 1970 года, свет вырабіў прадуктаў, якіх дастаткова для таго, каб забяспечыць насельніцтва, на 10—20 працэнтаў больш, чым патрэбна. Прынамсі, 184 мільёны дзяцей ва ўзросце да 5 гадоў важаць менш, чым патрэбна ў іх узросце. Нягледзячы на тое, што інфекцыйная захворваемасць з'яўляецца асноўнай прычынай дзіцячай смяротнасці ў свеце, недаяданне — пераважна ў форме ад слабага да ўмеранага — уплывае на 56 працэнтаў усіх дзіцячых смерцяў.

Цяпер больш за адзін мільярд людзей схільныя да расстройстваў, звязаных з дэфіцытам ёду, які штогод блакіруе інтэлектуальнае і рухальнае развіццё аднаго мільёна дзяцей і затрымлівае разумовы і фізічны рост яшчэ пяці мільёнаў, хоць для прадухілення гэтых з'яў дастаткова ўсяго 5 цэнтаў ЗША ў год на чалавека. З 1990 года Сусветнай нарадай па дзецях была абвешчана 95-працэнтная ёдызацыя ў якасці мэты на бліжэйшыя пяць гадоў. 58 краін, з амаль 60 працэнтамі дзяцей у краінах, якія развіваюцца, ужо блізкія да дасягнення пастаўленай мэты. Яшчэ 32 краіны маглі б дасягнуць яе, прыклаўшы дадатковыя намаганні. Тым не менш, былы СССР і Усходняя Еўропа дэманструюць растучыя ўзроўні дэфіцыту ёду.

190 мільёнаў дзяцей дашкольнага ўзросту на сённяшні дзень адчуваюць дэфіцыт вітаміну А, што ў найгоршых выпадках выклікае слепату ў дзяцей, а ў менш сур'ёзных выпадках — начную слепату, рост захворваемасці. Прыблізна 13,8 млн. дзяцей пакутуюць ад сур'ёзных сімптомаў такога дэфіцыту, а яшчэ 176 млн. знаходзяцца ў групе рызыкі.

40 працэнтаў сусветнага насельніцтва, уключаючы 50 працэнтаў усіх жанчын і 79 працэнтаў усіх цяжарных жанчын, пакутуюць ад анеміі — дэфіцыту жалеза.

Гэтыя і іншыя факты апублікаваны ў штогадовым альманаху «Сусветны даклад па бедствах-96», прэзентацыя якога 29 мая прайшла ў 50 рэгіёнах свету.

Надзея НІКАЛАЕВА.

36,6°

КАГО ХМЕЛЬ НЕ БЯРЭ?

Няхітрая справа, намачыўшы вусы ў чарцы, выпіць праз край і стаць п'янейшым за віно. Як жа некаторым удаецца і піць, і розуму не прапіваць? Як яны захоўваюць яснасць думкі ў бяседзе?

Ёсць мноства сродкаў, якія дапамагаюць на роўных змагацца з ап'яненнем, а часта і перамагаць яго. Самае правільнае — ведаць меру.

Аднак для азартных натур лічыць чаркі і прымярацца да іх — занятак вельмі стамляльны. Хапіў першы кілішак, а там пайшло-паехала. Такому хвату можа дапамагчы сытная і добрая закуска. Без яе хмель расправўляецца з чалавекам значна хутчэй. Сцвярджаюць, што калі з'есці перад гулянкай кавалачак масла, то хмелю не ўдасца зваліць з ног — паслізнецца на масленай змазцы.

Апарожніць зухаваты гуляка міску баршчу перад сустрэчай з сабутэльнікамі і акажацца хітрэйшым за іх у барацьбе з зялёным змеем. Магчыма, справа тут у капусце, якая з'яўляецца адным з галоўных кампанентаў баршчу. У рабоце «Аб добрых і гаючых уласцівасцях ніфагарыйскай капусты» Марк Порцый Катон пісаў: «Калі хочаш на гулянцы многа выпіць і з задавальненнем паесці, з'еш перад абедам колькі хочаш сырой капусты з воцатам і зноў-такі, калі паабедаеш, з'еш яе лістоў пяць, ты адчуеш сябе, як быццам нічога не еў, і вып'еш удосталь».

Пра «антып'яныя» ўласцівасці капусты ведалі і старажытныя грэкі, яны сцвярджалі: «З'еш капусту перад піццём — не ап'янееш, з'еш пасля — разгоніш хмель».

Ніякі сродак не праганяе з такой хуткасцю хмель, як моцная кава з лімонным сокам. Камусьці дастаткова кавы, каб дайсці да памяці, камусьці патрэбны больш моцны сродак.

Ажыўляючым чынам дзейнічае халодная вада, якая ліецца струменем на патыліцу і наогул уздоўж хрыбта. Раяць таксама ўліць у рот ап'янеламу некалькі лыжак віннага спірту. Можна ўліць у рот п'янаму шклянку халоднай вады, у якой растворены пяць-шэсць кропель нашатырнага спірту.

Уладзімір СУПРУНЕНКА.

«Крестьянская Россия».

СЁННЯ

СОНЦА

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	4.37	21.40	17.03
Віцебск —	4.19	21.39	17.20
Магілёў —	4.27	21.30	17.03
Гомель —	4.33	21.19	16.46
Гродна —	4.54	21.55	17.01
Брэст —	5.04	21.45	16.41

МЕСЯЦ

Апошняя квадра 8 чэрвеня

ІМЯНІНЫ

Пр. Ісаакія
К. Льва, Ануфрыя

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы чакаецца пераменная воблачнасць, у паўночна-заходніх раёнах пройдуць кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Тэмпература паветра ў Віцебску — 24—26, Мінску, Гродне, Магілёве — 25—27, Брэсце, Гомелі — 26—28 градусаў цяпла.

У наступныя двое сутак: 13-га ўначы — месцамі па рэспубліцы, удзень — у паўднёва-ўсходніх раёнах пройдуць кароткачасовыя дажджы, навальніцы; 14-га — пераважна без ападкаў. Тэмпература 13-га ўначы — 8—13, па паўднёваму ўсходу — 12—17, удзень — 18—23; 14-га ўначы — 5—10, удзень 16—21 градус цяпла.

МЕДЫЦЫНСКІ ПРАГНОЗ НАДВОР'Я НА 12 ЧЭРВЕНЯ

У бліжэйшыя суткі надвор'е будзе вызначацца ўначы полем павышанага атмасфернага ціску, удзень — франтальным раздзелам, што прывядзе да павышэння тэмпературы і паніжэння ўтрымання кіслароду ў паветры. У такіх умовах метэазалежныя хворыя з захворваннямі сардэчна-сасудзістай і дыхальнай сістэм могуць адзначаць слабасць, санлівасць, раздражняльнасць.

У мэтах прафілактыкі рэкамендуецца частыя праветрыванні памяшканняў, прагулкі ў лесапаркавай зоне, рэгулярны прыём лекавых прэпаратаў, прызначаных урачом. Асобам, схільным да паніжэння артэрыяльнага ціску, паказаны прыём лёгкіх танізуючых сродкаў.

Антаніна КАРОЗА, навуковы супрацоўнік БелНДІ кардыялогіі.

Сядзіба

Выпуск № 339

Рубрыку вядзе Мікалай ЧАХОЎСКІ

ПАДКОРМКІ

На кожнай дачы зелянеюць агародныя культуры. Бульба дасягнула вышыні 10—20 сантыметраў. Недзе і зацвіла. У Мінску на базары з'явілася маладая — 20 тысяч за кілаграм.

Буракі і морква выкінулі на градках ад трох да пяці сапраўдных лісцікаў. Памідоры ўтвараюць пасынкі — пачынаюцца з ніжняга лісця і вышэй. На перцах пасынкі, на кветачкі і нават зялёныя завязі пладоў. Цвіце гарох, распушыліся цыбуля і фасоля.

Калі пад рыдлёўку ў час перакопвання дадзена надзейную дозу ўгнаенняў (кампосту, гною, тукаў, попелу), за сваіх выхаванцаў не трэба хвалявацца. Яны развіваюцца нармальна, дадуць добрую аддачу. Але ў выпадках, калі ўгнаенняў не ўнеслі ў дастатковай колькасці, ураджай будзе меншы за жаданы. Часткова (памятайце: толькі часткова!) можна паправіць справу, калі даць падкормкі. Вялікага эфекту яны не дадуць, не чакайце.

Што ж падкормліваць? Бульбу — спачатку попелам (шклянку на два пагонных метры), а пасля — азотнымі (салетрай) — дзве лыжкі на тыя самыя два метры. Гэта добра рабіць перад першым і другім акучваннем. Вядома, глеба вільготная. Цяпер у большасці раёнаў рэспублікі стаіць сухое надвор'е. Глеба абязводжаная. Таму падкормкі рабіце вадкія. Угнаенні разводзяць вадою і паліваюць у ямкі, зробленыя каля кустоў бульбы. Вядома, селяніну гэта не па сілах — паспрабуй зрабіць яму на 20—50 сотках! А дачніку можна і трэба. Пад кожную расліну даць не менш як паўтара літра. Узмацняе ўсё — акучванне. Гэта можна рабіць нават днём. Але паліў і акучванне не павінны быць расцягнутымі па часе.

На памідорах нельга аддаваць перавагу азоту. Будзе шмат лісця. Таму гэтай часінай найлепш калійна-фосфарныя ўгнаенні. На вядро вады — па лыжцы суперфасфату і калійнай солі. Палівайце пад корань.

Буракі і морква не вельмі любяць свежы гной, птушыны памёт. На іх не трэба шкадаваць попелу.

Ябліні, грушы, вішні, слівы, агрэст, парэчкі патрабуюць шмат вільгаці. Пад кожны куст — па два-тры вядры вады. Пасля палівання глебу прыкрыць мульчай.

Суніца (клубніца) зацвіла і ўтварае ягады, яе лепш не чапаць. Гэта ў людзей, якія крышачку... гультаяваты.

Цікава, што падкормкі можна рабіць і па лісцях. Рабіць гэта трэба вечарам (пасля 18—19 гадзін), калі сонца схіліцца. Вельмі тонкі струмень распыляць на раствор, працаваць. Можна апрацоўваць венічкам. У гэты час ліст вельмі прагны. За нейкіх тры—дзесяць хвілін карысныя рэчывы ўсмокчуцца і дадуць плён. Вядома, лісце здаровае, не пажоўклае. Усё хворае своечасова абрываць.

Існуе правіла: калі суніца (клубніца)...

У заключэнне — табліца. Яна складзена вучонымі сельгасакадэміі імя Ціміразева ў Маскве. У ёй — падкормкі, неабходныя на сотку расліне. Усе звесткі дадзены з разліку на 100 літраў (на вядро — зменшыць у 10 разоў). Першы слупок — для ўсіх культур, якія цвітуць, другі слупок — калі даюць ураджай. Усё — у грамах.

Угнаенні	1	2
Аміячная салетра	30—60	30—60
Калійная салетра	100—150	110
Суперфасфат	70—100	100
Сернакіслы магній	30	30
Борная кіслата	0,8	0,8
Сернакіслы цынк	0,1	0,1
Сернакіслае жалеза	0,63	0,63
Медны купарвас	0,1	0,1
Сернакіслы марганец	0,06	0,06
Малібдэнавакіслы амоній	0,1	0,1
Азотнакіслы кобальт	0,01	0,01
Ёдзісты калій	0,01	0,01

Звернем увагу на мікраэлементы. Іх — толькі след. Так і трэба. Для лячэння дозы павялічваюцца ў шмат разоў. Як у нашых прыкладах з бульбай і памідорамі.

ХВАРОБЫ НЕ ЧАКАЮЦЬ

Стан раслін быццам і не выклікае сур'ёзнай трывогі. Усё зялёнае, дужае, прагне да сонца. Але крытычны позірк можа выявіць і хібы. Ці не пачалі ўтвараць жоўты ліст парэчкі, як пачувае сябе вішня, што адбываецца на кустах агрэсту? Ці не пакрываюцца белым налётам? Вусені не пасуцца цэлымі статкамі на лісцях? У гэты час кожны павінен аглядаць сваіх падапечных. Асабліва бульбу — шмат адкуль ідуць паведамленні пра агрэсію каларадскага жука.

Людзі пытаюцца, чым апрацоўваць расліны. У апошняй кніжцы «Ураджайных градак» (№ 20) мы прывялі сродкі абароны, якія прапануе «Белсельгасхімія». Прэпараты ёсць ва ўсіх кутках рэспублікі. Але іншыя выданні даюць новыя, часам амаль зусім незнаёмыя. Іх трэба правяраць. Рэкамендацыі нават высокіх устаноў яшчэ нічога не значаць. Набывайце невялікую колькасць. Прымяняйце, строга выконваючы інструкцыі. Глядзіце на вынікі. Вось і ўсё.

Памятайце, што толькі здаровыя расліны ў стане абараніцца ад ворагаў. Любая замінка ў іх развіцці выкарыстоўваецца (часта імгненна!) шматлікімі шкоднікамі. І не толькі тымі, якія лятаюць, поўзаюць і скачуць. Ёсць яшчэ вялікі атрад «ціхіх паляўнічых». Гэта розныя грыбкі. Іх агрэсія часта нават непараўнальная з «работай» жывых істот.

МЯТА ПЕРЦАВАЯ

Сярод раслін, дзеянне якіх вельмі шырокае, можна смела вылучыць мяту перцавую. Яна шматгадовая. Ужываюць лісточкі, сцяблінкі, кветкі. З іх гатуюць салаты і выкарыстоўваюць як спецыі ў час засолкі і кансервавання агуркоў і памідораў. Высушаная ідзе ў шматлікія напоі — асабліва чаі. Яшчэ можна араматызаваць воцаты, падліўкі, вінныя вырабы.

Выдатны лекавы сродак. Дастаткова ўзяць 5 грамаў высушанай зеляніны на шклянку вады, каб зняць нуду, млоснасць. Гэты ж састаў добры як жаўцягонны сродак.

Састаўной часткай мяты перцавай з'яўляецца эфірнае масла. Яго прымяненне самае шырокае. А ментол (яго ў 100 міліграмах да 1,5—3 працэнтаў!) шырока выкарыстоўваецца для вырабу валідолу — прэпарата, які неабходны кожнаму, хто пакутуе ад сардэчнай недастатковасці. З ментолу робяць і розныя іншыя таблеткі і парашкі.

Лісце і кветкі ўтрымліваюць да 25 міліграмаў аскарбінавай кіслаты, да 8 — каратыну, да 13,8 — руціну. А які гэта выдатны меданос! Пчолы літаральна ліпнуць да кветак! Вядома ж, мядовая прадукцыя таксама ўтрымлівае розныя гаючыя рэчывы.

Расліна не баіцца маразоў. 5—7 градусаў для яе не перашкода. Замерзне, адтае і зноў працягвае развіццё. Сцябло з лісцямі (яны размешчаны адзін супраць другога) вырастае да метра.

Каранёвая сістэма залягае неглыбока — да 20—30 см. Вытрымлівае высокі ўзровень грунтавых водаў. Таму лепш і ладкаваць плантацыі на нізінах — там больш вільгаці. Абавязкова на сонцы.

Самі глебы акультураныя. Пад папярэднікі (азімыя культуры, караняплоды, бабовыя) уносіліся кампост ці перапрэлы гной — вядро на адзін кв. метр. Зусім не будзе праблем, калі дададзім попел — тыя ж дзве лыжкі. Усё старанна загорнута ў глебу на глыбіню да 20—30 см (узровень залягання каранёў).

Азотам не захапляцца, інакш прадукцыя набудзе не тыя кандыцыі. А вось бор і цынк садзейнічаюць назапашванню «лекавых» доз. Гэтых мікраэлементаў зусім нямнога — па пяць грамаў на вядро вады — уносіць пры палівах.

Размнажаецца расадай (як памідоры), часткамі каранёў, атожылкамі. Імкнуцца, каб добра развіліся карані, яны і толькі яны працуюць на будучы ўраджай зялёнай і кветкавай масы.

Зрэшты, зацвітае наша мята на зыходзе ліпеня ці на пачатку жніўня. Гэты перыяд найлепшы для нарыхтовак. Сцябліны зрэзаць. Можна на градцы падвяліць, перавярнуўшы адзін-два разы. А канчатковая сушка адбываецца на цёплым гарышчы, дзе гуляе ветрык ці ёсць прыкметны рух паветра. Не дапускаць да стану, калі ўсё, нават лісце, ломіцца. Захоўваць у сухіх месцах у папяровых пакетах ці мяшочках з паркалю (цэлафан не гадзіцца).

А цяпер некалькі рэцэптаў. Самы пашыраны — чай. Нашы лісцікі (кветкі, сцяблінкі) класці разам са звычайным чаем, заліваць гатаванай вадой. Чайнік з фарфору. Накрываць ручніком і трымаць у «палоне» да 15 хвілін.

Соус гатуюць так. На кожныя чатыры лыжкі воцату дадаць адну лыжку цукру, дзве цукеркі з мармеладу, адну чайную лыжку парашку мяты, чатыры лыжкі вады і гатаваць да 10 хвілін. Вельмі аздабляе мясныя стравы, а яшчэ добры дадатак да розных страў з агародніны.

Калі ўжываць мяту ў невялікіх дозах, ніякіх непажаданых з'яў не будзе. Але папярэдне абавязкова параіцца з доктарам.

КРЫМІНАЛ

КРУТЫ НАЕЗД

або Як прадпрымальнік з перапуду за паўтары хвіліны адправіў на той свет трох сваіх крыўдзіцеляў

У жыцці кааператараў, прадпрымальнікаў і ўсіх тых, хто займаецца бізнесам, часта бываюць такія моманты, калі яны то ўзлятаюць у сваіх справах ледзь не да самага неба, то гэтак жа рэзка падаюць уніз, імкліва страчваючы ўсе свае набыткі. І калі чалавек не авалодае сабой, не здолее зноў стаць на ногі, каб зноў пачаць узыходжанне на тое самае «неба», у яго паводзінах могуць з'явіцца такія змены, аб якіх ён нават і не падазраваў. Менавіта так адбылося з прыватным прадпрымальнікам Еўдакімам Патапавым, які збанкрутаваў і, выратоўваючы сябе і сваю прадпрымальніцкую справу, за паўтары хвіліны адправіў на той свет трох сваіх крыўдзіцеляў. І калі б яшчэ трое іх (крыўдзіцеляў) засталіся ў кватэры побач з Еўдакімам, колькасць ахвяр магла б падвоіцца.

Гісторыя, якую мы расказваем, здарылася ў адным з гарадоў рэспублікі. Імёны і прозвішчы дзеючых асоб яе зменены з прычыны таго, што яшчэ не адбыўся судовы працэс па гэтай крымінальнай справе.

Еўдакім заўсёды быў ціхім і рахманым. Пра такіх, як ён, у народзе кажуць: яго і курыца заграбе. Калі ў яго прысутнасці пачыналася нейкая бойка, ён збягаў ад яе як мага далей. А калі хто па п'янцы ці, жартуючы (ведалі яго характар), паказваў яму кулак ці нейкім іншым чынам выказваў пагрозу, Патапаў троссе, нібы ў ліхаманцы. Ён нават сварыцца не ўмеў, і калі яго даймала жонка (а Еўдакіму вось-вось стукне сорак гадоў), ён ціхенька «падціскаў хвост», вінавата лыпаў вачыма і ішоў з дому да бацькоў ці сяброў, першым шукаючы шляхі да прымірэння.

Ажаніўся Еўдакім у дваццаць гадоў пасля заканчэння службы ў арміі, дзе яго хвалілі на кожным кроку. Праз чатыры гады яго прызвалі на вайсковыя зборы, якія ён праходзіў за межамі Савецкага Саюза і на нейкі час застаўся там працаваць. Калі вярнуўся назад, жонка дала ад варот паварот, сказаўшы, што пакахала іншага. Ажаніўся другі раз і шчасліва пражыў трынаццаць гадоў са сваёй палавінай, не чуючы душы ў дачушцы і сынку, якому на момант трагедыі споўнілася два гадкі. Накапіўшы трохі грошай, а трохі пазычыўшы ў радні і знаёмых, Еўдакім вырашыў заняцца новай справай, якая абяцала яму добрыя дывідэнды. Вось так і падаўся ён у прадпрымальнікі, бо кіраваўся наступным прынцыпам: ён што, рыжы? Вунь яго сябры і знаёмыя, якія за плячыма маюць нейкую васьмігодку, а хто-ніхто нават і судзімасць, грошы шуфлем грабуць. А ён што — не разбярэцца? Як-ніяк тры курсы інстытута закончыў, энергіі і ініцыятывы — хоць адбаўляй.

Еўдакіму трэба аддаць належнае: ён так закруціў справу, што грошы сапраўды вялікімі сумамі лезлі ў яго кішэню. А калі рынак яго паслугамі і таварамі насыціўся, бо падобнай справай актыўна заняліся шматлікія канкурэнты, Патапаў вырашыў змяніць профіль сваёй дзейнасці. І вось тут удача рэзка адвярнулася ад яго. Зрасходаваўшы назапашаны капітал на набыццё патрэбнага матэрыялу, заключыўшы няўдалыя здзелкі і не атрымаўшы ад сваёй работы ні капейкі, ён адчуў сябе на краі бездані — банкруцтва. Прыкінуўшы, што да чаго, ён пайшоў на рызыкоўны крок: пачаў пазычаць грошы, мяркуючы, што неабходна выйграць час, каб знайсці надзейнага і выгаднага партнёра.

І калі яму здавалася, што вось-вось ужо усміхаецца шчасце, раптам аказвалася, што гэта быў чарговы правал. Еўдакім пазычаў ужо грошы не для разгортвання сваёй далейшай дзейнасці, а для вяртання даўгоў тым, у каго пазычаў грошы раней. Ды не проста даўгоў, а з працэнтам.

Варта зазначыць, што ў час росквіту сваёй прадпрымальніцкай дзейнасці Еўдакім Патапаў неаднойчы выручаў тых бізнесменаў, якіх лёс выкідваў на мелкаводдзе, але ў кабальныя ўмовы іх «не запрагаў». Калі ж сам апынуўся ў павуціне праблем і цяжкасцей — руку дапамогі яму працягвалі з «шыпамі» — працэнтамі, якія заганялі яго ў новыя даўгі. Так было, напрыклад, з Васілём Збруевым, які сябраваў з Сямёнам Зайцавым і вазіў тавар у Расію і на Украіну, прадаваў яго там і адтуль прывозіў гарэлку і рэалізоўваў яе ў Беларусі. У гэтых мужыкоў грошай хапала, і хаця Еўдакім добра ведаў, што пазычаць у іх — гэта ўсё роўна, што ў пятлю залезці, аднак выбару ў яго не было — іншыя кааператары і прадпрымальнікі ўжо адварочваліся ад яго просьбаў пазычыць.

— Даю трыста долараў — вяртаеш шэсцьсот, — заявіў Еўдакіму Васіль Збруеў. — І глядзі — без фокусаў, бо не ўкладзешся ў тэрмін — будзе ўключаны лічыльнік.

Патапаву не трэба было тлумачыць, што гэта за штука такая — «лічыльнік». Рабаўніцтва, ды і толькі... Але што зробіш? Можа ўжо, нарэшце, пашчасціць? Не пашчасціла. Перамовы з кіраўнікамі аднаго ўкраінскага прадпрыемства, на якія ўскладаліся асаблівыя надзеі ў выхадзе з крызісу, засведчылі: усё вылецела ў трубу. Поўны крах. У адзін момант Еўдакіма нібы падмянілі. Ён стаў апатычным і закінуў усе свае справы. Цэлымі днямі валяўся на ложку і чытаў-перачытваў кнігі. Потым некуды знікаў і вяртаўся дадому «цёпленькім». І гэтак з тыдня ў тыдзень, з месяца ў месяц. Аб сваіх справах жонцы ён не расказваў, бо па характару быў скрытным. Не ведалі аб іх яго бацька і брат, якія, праўда, непакоіліся, каб Еўдакім не апынуўся на «белым кані», бо надта ўжо налягаў на спіртное.

А тут пачалі сям'ю даймаць тэлефонныя званкі ад «спонсараў»: Еўдакім, вярні грошы. Еўдакім спачатку прасіў адтэрміноўкі, а потым папрасіў жонку адказваць ім, што яго няма дома. Да пэўнага часу яна так і рабіла, але ўсё часцей і часцей нагадвала яму, што сям'я хутка галадаць будзе. Апошняй кропляй з'явіўся рахунак за тэлефонныя размовы з гарадамі Украіны і Расіі, які дасягнуў астранамічнай лічбы. Жонка, убачыўшы яго, войкнула і ўчыніла сварку, рашуча заявіўшы, што ёй не патрэбен такі мужык і што яна падае заяву на скасаванне шлюбу. Еўдакім сабраў манаткі і падаўся да сяброў, у якіх жыў і начаваў.

Тым часам Збруеў занепакоіўся па наступнай прычыне. Яго, як кажуць, за жабры ўзяў Сямён Зайцаў, які па рэкамендацыі Васіля пазычыў Патапаву на два месяцы дзве тысячы «баксаў» і якому той павінен быў вярнуць іх тры тысячы. Еўдакім у той жа дзень аддаў Збруеву шэсцьсот «зялёных», разлічыўся з некаторымі «спонсарамі» і застаўся без капейкі. Знікшага са сцэны прадпрымальніцкай дзейнасці Еўдакіма Патапава Васіль Збруеў і Сямён Зайцаў ніяк не маглі адшукаць і таму занерваваліся. Сямён пачаў наводзіць даведкі: дзе ён? І выявіў наступнае — у Еўдакіма, аказваецца, шмат даўгоў. Значыць, або хаваецца, паршывец, недзе, або даў некуды цягу. А калі так, трэба ўдакладніць у жонкі, дзе ён. Яна ж адказала па тэлефоне, што не ведае, бо ўжо не жыве з ім і падала заяву на скасаванне шлюбу.

Зараз цяжка ўстанавіць, хто яшчэ пасля гэтага званіў жонцы Еўдакіма з пагрозамі разабрацца з ёй і яе дзецьмі, хто званіў двойчы брату Патапава з патрабаваннем заплаціць, каб не было непрыемнасцей, спачатку дваццаць тысяч «баксаў», а пасля і пяцьдзесят тысяч, аднак факт застаецца фактам: аднойчы Сямён Зайцаў сустрэў брата Еўдакіма і заявіў яму, што ён усё роўна адшукае даўжніка і адкруціць яму мазгаўню.

І вось пасля няўдалых пошукаў Патапава Зайцаў вырашыў кампенсаваць свой «крэдыт» яму іншым шляхам: пусціць у ход генеральную даверанасць Еўдакіма на права распараджацца ўсёй яго маёмасцю, гэта значыць завалодаць недабудаваным двухпавярховым катэджам Патапава, ацэненым у восем тысяч «зялёных». З гэтай мэтай туды была дастаўлена жонка Зайцава, якой дом спадабаўся, і таму новаспечаны гаспадар наведаўся ў адпаведную арганізацыю, каб пачаць пераафармляць катэдж на сябе. Ды што гэта? Новабудоўля за Еўдакімам Патапавым не значыцца. Яна ўзводзілася яго бацькам і братам. Значыць, пры заключэнні дагавора на маёмасць Еўдакім абвёў яго вакол пальца, вырашыў Зайцаў, а зараз здзекуецца з яго. Такія грошы могуць ляснуць...

Часова пазбягаючы крэдытораў, Еўдакім Патапаў пры ўсім тым нікуды збягаць са свайго горада і не думаў. Ён проста баяўся сустрэч з імі, спадзяваўся на дзве апошнія здзелкі, якія павінны былі прынесці, па яго разліках, плён, і на свой апошні рызыкоўны крок — даў генеральную даверанасць Зайцаву на права распараджацца не яго будынінай — пайшоў толькі таму, што ўжо ніхто не пазычаў яму грошай.

Да сваёй жонкі Еўдакім наведаўся за ўвесь гэты час толькі адзін раз. Ноччу. Каб забраць позву ў суд на скасаванне шлюбу. І толькі цяпер, выслухаўшы яе, ён са шчымлівым сэрцам зразумеў усю небяспеку свайго ўчынку. Яна з трывогай у голасе сказала, што да яе прыходзілі яго «крэдыторы», званілі па тэлефоне, пагражалі. Можа, дзяцей куды трэба адвезці, каб, крый Божа, бяды якой не здарылася? Еўдакім выслухаў яе і з чужой яму рашучасцю сціснуў кулакі:

— Ды я за сына і дачку паўгорада гэтых хапуг перарэжу, — і заліўся слязамі...

І ўсё ж Сямён Зайцаў на след свайго даўжніка натрапіў. Той спаў у свайго сябра — прыватнага прадпрымальніка Барыса Друскіна, на легкавушцы якога тыя збіраліся раніцай выехаць у Мінск па справах. Сямён фактычна выманіў яго з кватэры, паабяцаўшы праз дваццаць хвілін даставіць яго назад, бо неадкладна трэба вырашыць адно пытанне з нейкім кааператарам: здзелка абяцае вялікі барыш, у выніку чаго свае справы папраў і ён, Еўдакім. Легкавушка, за рулём якой сядзеў яе гаспадар Васіль Збруеў, накіравалася ў прыватны сектар, і Сямён (ішла першая гадзіна ночы) пастукаў у акно доміка пад двума разлапістымі дрэвамі. Яго не было хвілін сорак. Затым ён з'явіўся з двума бамбізамі, адзін з якіх сеў побач з вадзіцелем, а Сямён і яго сябрук Іван Пясняк з двух бакоў прыціснулі яго.

— Ці ведаеш ты мяне? Хто я? — без усякага ўступлення ў размову, пагрозліва прасіпеў той, што сеў наперадзе.

У Еўдакіма абарвалася сэрца: гэта ён, несумненна, Сяргей Бурак. Раней судзімы. «Аўтарытэт». Гэты ні перад чым не спыніцца.

— Ведаю.

— Дык ты што, казёл пляшывы, на дно залёг? Ад даўгоў хаваешся? Я ж за сто «баксаў» доўгу аднаго фраера так пакупаў у возеры, што яго і дагэтуль не знойдуць. А ў цябе — тры тысячы. Ракаў карміць будзеш, козлік ты шэранькі... Правільна кажу, Сёма?

І тут у размову ўступіў Зайцаў:

— Ты, Еўдакім, справу цяпер будзеш мець з ім. Хопіць мяне за нос вадзіць, за дурня лічыць.

— Ды я, — затрымцеў ад страху Патапаў, — вярну грошы. Абавязкова вярну. Вось толькі ў Мінск з'езджу. Паласа няўдач у мяне пайшла і вось...

— Не трызні. Бо зараз рогі абламаю, — напружыўся Бурак. — Мы цябе ў падвальчык адзін апусцім на некалькі дзянькоў ды макатром тваім аб сценачку цагляную пастукаем. «Баксы» тады адразу знойдуцца.

— Клянуся, што грошы вярну. Дзецьмі клянуся.

— А мы і дзетак туды прывязём. І жонку. Свята вам зробім. Ёй жа паслязаўтра трыццаць пяць будзе. Імянінкі апошнія справім, — зарагатаў бамбіза і раптам раўнуў: — А што з катэджам?!

— Прыеду з Мінска — пераафармім, калі пажадаеце.

— Сабака. І тут брэшаш. Адпусціш яго — збяжыць. Значыць, так. Ноч патрымаем каля сябе, а заўтра ўсю маёмасць перааформіш на Зайца. Фірштэйн?

— Зразумела, — прамармытаў Еўдакім.

А палове другой гадзіны ночы, прыхапіўшы на вакзале дзве бутэлькі гарэлкі і дзве — піва, кампанія прыбыла на месца. Дзверы ў кватэры на шостым паверсе адчынілі два непаголеныя і на добрым падпітку дзецюкі. Як выявілася пасля, гэта былі нідзе не працуючыя Міхаіл Кароткі і Вадзім Кочкін, якія ўсе свае рэчы прайгралі ў карты ці то цыгану, ці то армяніну, за бясцэнь прадалі свае кватэры і збіраліся ехаць на сваю радзіму ў Расію.

Кампанія выпіла, закусіла. Еўдакіму звязалі рукі за спінай капронавым шнурам, разы два ўрэзалі па нырках. Адвялі ў кухню, самі сталі глядзець тэлевізар. Затым Збруеў, Бурак і Пясняк паехалі дадому, а Зайцаў, ахмялеўшы ад гарэлкі і піва, падышоў да Еўдакіма і пачаў здзекавацца з яго:

— Трус ты, Патапаў. Дрыжыш, як сабака ад холаду, перад смерцю. І правільна. «Аўтарытэт» няньчыцца з табой не будзе. За дзве нагі да верхавін асін прывяжа і адпусціць іх. Усёк?

— Або сцізорыкам па дзетароднаму органу, — шчэрыў гнілыя зубы Кароткі.

— А лепей — на кол яго пасадзіць, — рагатаў Кочкін.

— Вось малюнак будзе...

Уражлівага Еўдакіма ад страху кінула ў пот.

— Выпіць хочаш? — раптам перамяніў «пласцінку» Зайцаў.

— Хачу, — ледзь выціснуў з сябе Патапаў.

Яму развязалі рукі, далі паўшклянкі гарэлкі і столькі ж піва. Зноў звязалі рукі, але ўжо не за спінай, і адправілі ў ванны пакой. Самі працягвалі глядзець тэлевізар, не выключыўшы які заснулі. Сон не браў толькі Патапава. Ён быў абсалютна ўпэўнены, што гэты круты «наезд» на яго дабром не скончыцца. Таму спрабаваў выслабаніць свае рукі ад праклятага шнура. А палове шостай раніцы (было гэта ў лістападзе мінулага года) спроба ўдалася. І тады з галавы зніклі цяжкія думкі-камянюкі, уступіўшы месца нейкай невыразнай і невытлумачальнай пустаце, і ён апамятаўся толькі на вуліцы — без паліто і басаножкі.

А каля васьмі гадзін Бурак, Збруеў і Пясняк, зайшоўшы ў кватэру, якую яны пакінулі ўначы, жахнуліся: у Кароткага, Кочкіна і Зайцава былі раструшчаны галовы і зроблена па аднаму ўдару прама ў сэрца. Побач валяліся рассоўны гаечны ключ і кухонны нож. Як устанавілі спецыялісты судова-медыцынскай экспертызы, смерць мужыкоў была імгненнай. Забойца затраціў на гэты страшэнны акт не болей за паўтары хвіліны. І Бураку, Песняку і Збруеву пры ўсёй трагічнасці моманту нічога не заставалася рабіць, як у думках радавацца, што яны не трапілі на гэты жудасны канвеер помсты і смерці.

А Патапаў, заскочыўшы дадому і пераапрануўшыся, сеў за руль легкавушкі Барыса Друскіна і паімчаў у сталіцу, не абмовіўшыся яму ні словам аб сваіх начных прыгодах. У свой горад яны вярнуліся а трэцяй гадзіне ночы, а ў сёмай у кватэру заявілася міліцыя. Сваю віну ва ўчыненым Еўдакім Патапаў на следстве прызнаў часткова, растлумачыўшы, што забойства было ўчынена пад уплывам яго душэўнага хвалявання ад пагроз «крутых» мужыкоў. Наперадзе ў няўдалага прадпрымальніка, які яўна пераацаніў свае магчымасці ў бізнесе і ўчыніў цяжкае злачынства, — лава падсудных.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Віктар ГАРДЗЕЙ

ХАЧУ ДАЖДЖУ!

Віктар ГАРДЗЕЙ — паэт і празаік «сярэдняга» пакалення. За плячыма — багаты жыццёвы вопыт. Фактычна, яно — жыццё — дыхае ў кожнай кнізе Віктара Гардзея. І ў прозе, і ў паэзіі яго няма штучнасці. За кожным радком — натуральная, трапяткая, з сэрцабіццём рэчаіснасць.

Але што гаварыць, ці не лепей прачытаць шчырыя, праніклівыя, выпакутаваныя жыццём вершаваныя радкі...

***

Хачу дажджу! Гарачы дзень,
І сэрцу млосць ад перагрэву,
І не пад сілу кінуць цень
Былой жуды сухому дрэву.

У ім агонь не згас яшчэ,
Хоць лісце знішчыла спякота.
Дасюль пячэ яна, пячэ
Несакрушальная гаркота.

Без лісця чарнатой галін
Падобна дрэва на пачвару.
Сярод спякоты я адзін
Пра лепшы дзень ужо не мару.

Хачу дажджу! Пад шум вады
Заззяюць вербы ды рабіны,
І мне лягчэй спраўляць тады
Наканаваныя журбіны.

***

Вось зноўку скончыцца зіма,
Ды я забыць яе не смею.
Нічога смешнага няма:
Люблю марозную завею!

Пачаўшы бег па цаліку
У нейкім палявым надзеле,
За ноч на белую муку
Мой боль завея перамеле.

Шкада, аднак, што ў цёмны кут
Цяпер яна прыходзіць рэдка —
Саўдзельніца начных пакут
І змушаных бяссонніц сведка.

Такі я ёсць — люблю зіму!
Гляджу ў акне на ціш нямую:
Няма завеі, і таму
Па ёй, узвіхранай, сумую.

***

Няхай там сягоння другія
Жывуць паміж лютых завей,
Па вёсцы былой настальгія
У даўнюю памяць заве.

Туды ні дайсці, ні даехаць:
Снягі і ў снягах з-за ляска
Паблісквае месяц, бы вехаць,
Як смаляць дзядзькі вепрука.

Там віскат, і смех, і калядны
Шчадроўна-вясёлы падман.
Там коні ў палях неагляДных
У белы прапалі буран.

З той казкі са снежнаю феяй
Вярнуцца і я не паспеў.
Выплаквай, начная завея,
Маркоту зімы нараспеў!

***

Ці з ночы ў ноч, ці з праху ў прах,
Аднолькава з нябёсаў зорных
Для кожнага праляжа шлях
Вяртання з ісцін ілюзорных.

Хто не хацеў, а хто не ўмеў
Глядзець на рэчы песімістам
Святло і цень, мілосць і гнеў
Губляюць сэнс у часе мглістым.

Не смейся, ветраны сусед!
Усім — тутэйшым і прыблудным —
Нам з праху ў прах і след у след
Ісці ў той дзень, што стане Судным.

***

Весялей і лягчэй, і суцішней —
Штось жывое чуваць ля вакон.
То душа, прытварыўшыся вішняй,
Мой трывожны падсвечвае сон.

Думаў, знікла, — не вернеш бяглянку,
І тады стане млосна зусім,
Але бачу, прачнуўшыся ўранку,
Як святлее ў пакоі маім.

Крыўды я на яе не трымаю,
Што блукае начамі адна,
Хіба толькі падзякую маю,
Ды і вып'ю свой кубак да дна.

Адзічэламу грэшніку блага
Між магіл, на прыціхлай вярсце,
І такая няўтольная смага
Тут, у змроку, дзе вішня цвіце.

***

Людскі падзелены спажытак:
Пірог — сычу, асцё — рабу.
І як не ўспомніць каля жыта
Несправядлівую сяўбу!

Каню ўсё роўна — воз ці сані,
Калі паклажа ў іх адна.
Галодных аратаяў здані
Блукаюць нівай давідна.

Сваяк! Сусед! У спелым жыце
Спаткаць не страшуся цябе.
Малітву, губы, не шапчыце,
Не плачце, вочы, у журбе.

Сабраўся я ісці дахаты,
А ён стаіць перада мной —
Ужо не сейбіт, не араты,
Але з працягнутай рукой.

ТЭЛЕБАЧАННЕ, 12 чэрвеня

Беларускае тэлебачанне

8.00 Навіны.
8.15 «Ранак туманны...» Фільм-канцэрт.
9.00 «Кобра».
9.50 «Квартэт Ква-ква». Мультфільм.
10.00 «Прапаў сябар». Маст. фільм.
11.10 «Зорная ростань». Тэлеконкурс маладых артыстаў эстрады.
12.05 Відзьма-нявідзьма.
13.05 «Забойства на Жданаўскай». Маст. фільм.
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял.
15.40 «Бяда», «Казка пра храбрага зайца». Мультфільмы.
16.05 Фільмы-прызёры II Міжнароднага тэлефоруму «Экамір-96». «Чатыры моманты маўчання» (Чэхія).
17.00 Крэда. Развіццё малога бізнесу ў Беларусі.
17.20 Госці ў хату.
17.50 Музычны антракт.
18.00 Творцы. «І вось імя яе — Таццяна...» Актрыса Т. Баўкалава.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная праграма MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Кобра».
20.00 «Хто гэта?» Тэлегульня.
20.05 Супергол.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.05 «Каралева Марго». Маст. фільм. 3-я серыя.
23.05 «Кан-96».
23.35 Каралеўскае паляванне.
0.15 Навіны.

ГРТ

6.30 Тэлераніца. Святочны выпуск.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 0.00 Навіны.
8.15 Алег Даль у прыгодніцкім фільме «Зямля Саннікава».
9.45 Лідзія Сухарэўская і Барыс Ценін у фільме-спектаклі «Старамодная камедыя».
11.25 Фільм-казка «Руслан і Людміла». 1-я і 2-я серыі.
14.20 Вясёлыя гісторыі ў часопісе «Ералаш».
14.45 Прыгодніцкі фільм «Мядзведзь».
16.25 Дакументальны дэтэктыў «Стрэл у Нюрнбергу».
17.20 «Стрэл у Нюрнбергу».
17.55 Улада і слава. Фільм «Пётр Першы». 1-я серыя.
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.40 Праграма перадач.
20.45 2-я серыя фільма «Пётр Першы».
22.30 Святочны канцэрт.

Канал «Расія»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00, 23.15 Весткі.
8.10 «Храм». Дак. фільм.
8.50 Свята непаслушэнства. Да Дня суверэнітэту Расійскай Федэрацыі.
9.20 Прызнанне ў каханні.
9.50 «Аляксандр Неўскі». Маст. фільм.
11.35 Песня Расіі.
12.30 «Мая Масква». Відэафільм.
13.20 «Забіць дракона». Маст. фільм.
15.20 Мост часу.
16.15 «Выстрал «Аўроры», ці Расійскія метамарфозы». Мультфільм.
16.25 «Антрэ». Забаўляльная праграма.
17.20 Каму верыць?
18.00 «Зоркі» пад знакам Кіно.
19.35 Дзённік чэмпіянату Еўропы па футболу.
19.50 Фільм М. Міхалкова «Вочы чорныя».
22.30 Дзённік кінафестывалю «Кінатаўр».
22.45 «Брацтва». Фільм цыкла «Час вялікіх падманаў».
23.30—0.09 Праграма «А».

«Расійскія універсітэты»

8.00 Анонс Сямейнага канала.
8.10 Твар Расіі ў рускім жывапісе.
8.15 Сямейны канал.
8.35 «Фільм, фільм, фільм». Мультфільм.
8.55 Сямейны канал.
9.20 Фестываль «Надзея-96» выхаванцаў спецінтэрнатаў г. Масквы.
10.05 Сямейны канал.
10.30, 13.30, 16.45 СІВ. Навіны.
10.40 Аўталэдзі.
11.25 Сямейны канал.
11.50 «Паміраць не страшна». Маст. фільм.
13.35 Твар Расіі ў рускім жывапісе.
13.40 «Чыстая музыка быцця».
14.40 «Доўгая дарога з Фрыулі». Дак. фільм.
15.40 Твар Расіі ў рускім жывапісе.
15.45 Залатое кола.

НТБ

17.00 Галіна Волчак, Марына Няёлава, Алег Табакоў, Яўген Міронаў, Уладзімір Машкоў, Авангард Лявонцьеў і Канстанцін Райкін у «Правінцыяльных анекдотах» Аляксандра Вампілава. «Дваццаць хвілін з ангелам».
18.00, 21.00 «Сёння».
18.30 Наша новае кіно. Уладзімір Ільін, Гарык Сукачоў і Яўгенія Смалянінава ў фільме Уладзіміра Хаціненкі «Дарога» («Прыбыццё поезду»).
19.10 Прэм'ера дак. фільма «Любімае кіно Сталіна». Фільмы 1-ы і 2-і.
21.35 Рускі дэтэктыў. Аляксандра Захарава, Аліка Смехава, Леў Прыгуноў і Васіль Ланавы ў фільме Льва Піскунова «Падзенне».
23.20 Такое спартыўнае жыццё.
23.50 Кафэ Абломаў.

Санкт-Пецярбург

8.55, 10.55, 12.55, 14.55, 18.55, 20.55 Інфарм ТБ.
9.05 «Унікум». Маст. фільм (Расія).
10.25 Стыль жыцця.
10.35 «Нефантан». Кароткаметражны фільм.
11.05 Ток-шоу «Наўздагад». А. Шырвінт.
11.50 «Здабытак рэспублікі». Маст. фільм. 1-я і 2-я серыі.
14.15 Спявае Сяргей Захараў.
14.45 «Зязюля і шпак». Мультфільм.
15.00 Пецярбургскія званы.
15.30 Увесь свет — дзецям.
16.15 «Парад парадаў» прадстаўляе Валерыя Лявонцьева.
17.35 Паказвае Ленінградская АТК.
18.35 Вялікі фестываль.
19.05 «Дом, у якім я жыву». Маст. фільм.
20.40 «Карнавал у Царскім Сяле». Тэлефільм.
21.05 «На ноч гледзячы». Забаўляльная праграма.
21.20 «Скон». Маст. фільм. 3-я серыя.
22.30—23.22 Рок-канцэрт «З кім вы». Групы «Арыя» і «Майстар».

ФІЛЬМАТЭКА

▲ **«ПЯРСЦЁНАК ЗАЛАТЫ, БУКЕТ ЧЫРВОНЫХ РУЖАЎ»**
▲ **«РУСКАЯ СПЯВАЧКА»**
▲ **«ПАСЛЯ ПОЎНАЧЫ»**

Новая мастацкая кінакарціна **«Пярсцёнак залаты, букет чырвоных ружаў»** створана рэжысёрам Далініным на кінастудыі «Ленфільм» па матывах аповесці А. П. Чэхава «У яры».

У сяле Уклееве жыла сям'я купца Рыгора Пятровіча Цыбукіна, які трымаў для выгляду бакалейную краму, а на самай справе бойка гандляваў гарэлкай, зернем, даваў грошы пад працэнты і наогул быў мужык учэпісты. Было ў яго двое сыноў: малодшы — глухі і несамавіты Сцяпан і старэйшы Анісім, які служыў у вялікім горадзе ў паліцыі. Сцяпан жанаты быў на прыгажуні Аксінні. Анісім у свае дваццаць восем быў усё яшчэ без пары. Стараннямі маладжавай мачахі знайшлі яму нявесту, маладзенькую прыгожую беспасажніцу Лілу, дзяўчыну мірную і працавітую. Але агент Анісім, які лавіў зладзеяў і жулікаў, сам быў нячысты на руку — падрабляў і збываў фальшывыя купюры, на чым і папаўся, быў асуджаны і адпраўлены на катаргу ў Сібір на шэсць гадоў. А юная Ліла, як водзіцца, хутка нарадзіла сыночка Нікіфара. Стары купец Рыгор адпісаў унуку свой далёкі маёнтак Буцекіна, на якое даўно квапілася Аксіння. Даведаўшыся, што свёкар ездзіў да натарыуса, яна ўчыніла яму скандал, у запале ўляцела на кухню, дзе Ліла мыла бялізну, кінулася спачатку на яе, а пасля схапіла коўш з варам і лінула на дзіця...

У галоўных ролях выступаюць Віктар Паўлаў, Вольга Волкава, Алена Корыкава, Сяргей Гамаў, Сяргей Юшкевіч.

Будзе паказвацца ў рэспубліцы і мастацкая кінакарціна **«Руская спявачка»**. Гэта сумесная работа кінематаграфістаў Расіі і Даніі. Аўтары сцэнарыя Уільям Олдрыдж, Лейф Дэвідсен, пры ўдзеле Морцэна Арнфрэда, рэжысёр-пастаноўшчык — Мортэн Арнфрэд.

У дыпламатычнай кватэры знойдзены трупы дзвюх жанчын — сакратаркі дацкага пасольства Соні і рускай прастытуткі Веры. З тайніка выкрадзена вялікая сума грошай. Расследаванне, якое вядзе палкоўнік МУС Гаўрылін, тармозіцца высокім начальствам і ў рэшце рэшт здарэнне класіфікуецца як забойства на глебе страсці і самазабойства. Эксперт, які падпісаў праўдзівае заключэнне, знікае. Гаўрыліна адпраўляюць на пенсію.

Аднак першы сакратар пасольства Джэк Андэрсен не верыць афіцыйным паперам і праводзіць самастойнае расследаванне.

Галоўныя ролі выконваюць Уле Лемекс, Алена Бутэнка, Усевалад Ларыёнаў, Ігар Волкаў.

У ЗША знята мастацкая кінастужка **«Пасля поўначы»**. Яе пастаноўку ажыццявіў рэжысёр Ян Іляасберг. У фільме зліты дэтэктыў і меладрама. Хіба можа «кактэйль» з двух самых любімых жанраў не ўсхваляваць кінагледачоў! Нават калі меладрама не вельмі арыгінальная і ў задуме, і ў развіцці сюжэта. Нават калі дэтэктыў прымушае ўспомніць нешта знаёмае.

Ён — Бен Джордан, злачынец, які адседзеў 10 гадоў за забойства. Яна — Лора Мэфюс, работнік упраўлення сацыяльнага забеспячэння, і павінна дапамагчы Бену ўладкаваць сваё жыццё. І сустрэліся яны ў маленькім гарадку, які быў прызначаны яму месцам пражывання, дзе ўсе адзін у аднаго на вачах і адкуль рукой падаць да тых месцаў, дзе калісьці Бен, знаходзячыся, як пішуць у протаколах, «у стане алкагольнага ап'янення» нанёс сваёй цяжарнай жонцы 36(!) удараў нажом.

Але не — хочацца верыць разам з Лорай — не падобны гэты чалавек, хоць і адбыўшы пакаранне, на маньяка-забойцу. Тут нешта не так!

У ролях — Рутгер Хаўэр, Наташа Рычардсан, Клепсі Браун.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь,
Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь,
калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».

Рэгістрацыйны нумар 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.

Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-29-19; намеснікаў галоўнага рэдактара — 68-28-57, 68-29-16, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — 68-28-14, 68-29-68, эканомікі — 68-28-54, 68-29-68, палітыкі — 32-44-12, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, сацыяльных праблем — 68-28-69, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносінаў — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, беларускай дыяспары — 68-28-27, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Брэсце — 33-640, Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Паставах — 22-400; бухгалтэрыі — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 68-28-71. ФАКС: 32-35-05, 68-27-83.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 100288. Індэкс 63.850.
Зак. № 2910.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12